VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 117 Vol. LII vuosikerta — Sudbury, Ont. — Tiistai, marrask. 26 p. — Tuesday, Nov. 26, 1968

"Pakkoluovutuksesta parempi koti"

Lainlaatijakunnan istunnolle esitetyn lakiehdotuksen tarkoituksena turvata pakkoluovuttajien kodin käyttöarvo

Toronto. — Ontarion lainlaatijakunnan istunnossa käsiteltiin maanantaina ensimmäisessä lukemisessa ehdotus laiksi, minkä mukaan omistaja tulee saamaan "enemmän kuin uuden kodin" kun hänen kotinsa tulee pakkoluovutettavaksi.

Esittäessään tämän lakiehdotuksen, maakunan prokuraattori Arthur Wishart sanoi maanantai-iltaisessa istunnossa, että kotien omistajille varataan tämän lakiehdotuksen perusteella korvaus, minkä avulla he voivat ostaa samanlaisen kodin, mikä on tullut pakkoluovutettavaksi ja saavat myös riittävästi lisäkorvausta niin, että he voivat hankkia uuden kodin paremmasta paikasta kuin oli se, mistä heidän kotinsa on pakkoluovutettu.

Tämä määritelmä koskee erikoisesti niitä kotienomistajia jotka nyt asuvat uusittavaksi tulevissa kaupungeissa.

Lain muina etuisuuksina mainitaan:

— Kaikkien pakkoluovutusten täytyy saada valittujen hallintoelinten hyväksymisen;

— Kaikista korvauksista tekee ratkaisun maankorvauslautakunta, minkä maakuntahallitus nimittää;

— Kiinteimistön omistajalle varataan mahdollisuus saada julkisen kuulustelun siitä, onko pakkoluovutus tarpeellinen toimenpide.

— Pakkoluovutuksen eteen joutuville henkilöille varataan lainopillisten kulujen maksut sekä korvaukset menetyksistä, mitä omistajille koituu verrattuna siihen, jos kiinteimistö myydään avoimilla markkinoilla.

Oppositiopuolueiden jäsenet, niin liberaalipuolueen kuin NDP:nkin edustajat, tervehtivät suosionosoituksin tätä lakiehdotusta.

Puhuen lakiehdotuksen siitä kohdasta, jonka mukaan kaikki pakkoluovutuspäätökset on alistettava valittujen hallintoelinten hyväksyttäväksi prokuraattori Wishart sanoi hallituksen omaksuneen katsantokannan, että jos joku kiinteimistö pakkoluovutetaan yleisen edun vuoksi, se ratkaisu on tehtävä henkilöiden toimesta, jotka valitsijat ovat valinneet yleisiä asioita hoitamaan.

Ja ennen pakkoluovutuspäätöksen ratkaisua jossakin valitussa hallintoelimessä, omistajalla on oikeus vaatia ja saada yleisen kuulustelun siitä, onko tämä pakkoluovutus tarpeellinen toimenpide.

Toisena erikoisuutena tässä lakiehdotuksessa on se, että maakorvauslautakunta voi myöntää omistajalle lisäkorvausta, jos pakkoluovutetusta kodista ei tule omistajalle niin paljon varoja, että hän voi ostaa samanlaisen kodin toisesta paikasta.

Mr. Wishartin selostuksen mukaan omistajat saavat lakiehdotuksen mukaan pakkoluovutettavasta kodistaan avointen markkinain hinnan. He saavat korvauksen muutosta, lainopillisista menoista ja toisen asuinpaikan etsintäkuluista. Kodinomistajalle annetaan 5 prosentin käyttövarat uuden kodin etsimistä varten.

Sen lisäksi omistaja saa korvausta jälellejäävästä maasta, jos pakkoluovutetun osan johdosta tämän jälellejäävän maan arvo alenee.

Huomattavia henkilöitä ja paljon edustajia Montrealin kokoukseen

Läntisen pallonpuoliskon rauhanpuolustajien tarkoituksena on painostaa Yhdysvaltain hallitusta rauhan tekoon Vietnamissa

Montreal. — Hemispheric Conference to End the Vietnam War (HCEVW) (Läntisen pallonpuoliskon konferenssi Vietnamin sodan lopettamiseksi) järjestäjät ovat saaneet vakuuttavan tiedon siitä, että kolme Pohjois-Vietnamin ja kaksi Etelä-Vietnamin Kansallisen vapautusrintaman edustajaa saapuvat Montrealissa marraskuun 28 päivästä jouluk. 1 päivään pidettävään konferenssiin.

Pohjois-Vietnamin edustajat ovat professori Hoang Minh Giam, Vietnamin rauhankomitean sihteeri Le Duy Van ja tulkkina toimiva Le Ky Giai.

Etelä-Vietnamin kansallista vapautusrintama tulevat edustamaan Kuubassa oleskelevat Hoang Bich Son ja Nguyen Van Ba.

Konferenssi on avoin kaikille henkilöille, jotka ovat kiinnostuneita Vietnamin sodan lopettamisesta ja Pohjois-Vietnamin sekä vapautusrintaman edustajistojen läsnäolo allevivaa tämän konferenssin täkeyden ja tarpeellisuuden. Tämän konferenssin tarkoituksena on osoittaa sitä laajaa rauhantahtoa, joka on ihmisten mielissä kaikkialla ja haluaa varmistaa, että Vietnamin rauhanneuvottelut — joiden alkuunsaanti on tällä hetkellä ehkäisty Etelä-Vietnamin hallituksen kieltäydyttyä niihin osallistumasta ja USA:n hallituksen ottamista vaarallisista asennemuutoksista Pariisin keskustelujen suhteen — aloitetaan ilman viivytyksiä ja viedään tulokselliseen päätökseen rauhan aikaansaamiseksi Vietnamissa.

Konferenssin järjestäjät lausuvat vietnamilaisten edustajiston tervetulleeksi tähän konferenssiin, jossa heidän äänensä kuullaan välittömästi. Heidän läsnäolonsa tulee osaltaan kehittämään parempaa yhteisymmärrystä ja valaisemaan kaikkia eroavaisuuksia, jotta voitaisiin jouduttaa rauhan aikaansaantia Vietnamissa.

Canadan, USA:n ja latinalaisen Amerikan maiden ammattiyhdistysten, uskonnollisten-, oppilaiden-, kulttuurillisten-, naisten- ja virkamiesten järjestöjen sadat edustajat saavat nyt ensimmäisen kerran tilaisuuden kuulla vietnamilaisten puhemiesten ensikäden tiedoituksia ja tavata heidät tänä kriitillisenä aikana.

Konferenssin yhtenä kunniavieraana tulee olemaan tri Martin Luther Kingin leski, mrs. King. Yhtenä pääpuhujana esiintyy Wilfred Burchett.

Michiganin osavaltion senaatin enemmistöryhmän johtaja senaattori Coleman Young on lupautunut yhdeksi puhujaksi konferenssissa. Hän oli ennen United Automobile Workers union osasto no. 600 rahastonhoitajan. Tämä union osasto on alansa suuri Yhdysvalloissa. Nyt hän hän on myöskin jäsenenä demokraattipuolueen kansallisessa komiteassa.

Nyt on myös ilmoitettu, että Quebecin johtavin ammattiyhdistysmies Marcel Pepin, joka toimii 230,000 jäsentä käsittävän Confederation of National Trade Unions presidenttinä ja 60,000 Quebecin opettajaa edustavan Corporation of Teachers of Quebecin presidentti Raymond Laliberte tulevat puhumaan tässä perjantaina alkavassa konferenssissa.

Muiden konferenssin puhujien lisäksi kuullaan kolmen USA:n sotilaan selostuksia. Sotamiehet Dennis More, James Johnson ja David Sammons olivat ensimmäiset velvolliset jotka kieltäytyivät lähtemästä Vietnamiin ja heidät on hiljattain vapautettu sotilasvankilasta heidän palveltuaan kaksi ja puoli vuotta vankeusrangaistuksestaan, joka heil le langetettiin sen jälkeen kun he kieltäytyivät "tappamasta tai tulla tapetuksi tässä laittomassa, epämoraalisessa ja epäoikeutetussa sodassa".

Aikaisemmin mainittujen lisäksi lähettävät seuraavat järjestöt edustajiaan tähän konferenssiin: Mexicon sähkötyöläisten unio, Mexicon kansallinen naisten unio, USA:n naisten kansainvälinen rauhan ja vapauden liitto, United Farm Workers of America, Canadan Pan-Hellenic-demokraattiyhdistys ja Mexicon sanomalehtimiesten yhdistys.

The Syndicat des Professeurs de Universite de Montreal on lähettänyt sihteerinsä Charles Prevostin välityksellä kirjeen konferenssin järjestäjille. Kirjeessä julistetaan, että tällä hetkellä on erittäin tärkeätä kiristää kaikkia yrityksiä saadaksemme Amerikan hallituksen lopettamaan kaikki sen sekaantumiset Vietnamin asioihin."

Alahuoneelle luvattiin puheenvuoro puolustusohjelmasta

Ottawa. — Canadan pääministeri Pierre Trudeau sanoi viikonlopulla alahuoneessa pitämässään puheessa, että hallitus haluaa tietoonsa alahuoneen ja yleisön käsityskannan ennen kuin se tekee päätöksiä ulkopolitiikan ja puolustusohjelman suhteen.

Mr Trudeau sanoi, että alahuoneen ulkomaanasiain- ja puoluskomiteat voi tehdä kysymyksiä ministetereille saadakseen vastaukset ja että hallitus käsittelee komitean lausunnot erittäin tärkeinä tekijöinä suunnitellessaan ohjelmia uudelleen.

43 sai surmansa viikonlopun onnettomuuksissa

Ottawa. — Viikonlopulla Canadassa tapahtuneet liikenneonnettomuudet vaativat vähintään 38 uhria ja viisi henkilöä kuoli muissa tapaturmissa.

Perjantai-illasta kello kuudesta sunnuntain puoleenyöhön suoritettu tutkimus osoitti, että kaksi henkilöä sai surmansa tulipaloissa ja yksi tyttö kuoli vahingonlaukauksesta Ontariossa, yksi tyttö kuoli junan runtelemana Quebecissa ja yksi mies hukkui Pohjois-Ontariossa lähellä Kormakia.

Ontarion osalle lankesi kaikkein suurin uhrimäärä 11 henkilön kuoltua autokolareissa ja yhden hukkumalla sekä yhden vahingonlaukauksen uhrina.

Albertan liikenneonnettomuudet vaativat 10 kuolonuhria.

Quebecin maakunnassa tapahtuneissa liikenneonnettomuuksissa kuoli kuusi henkilöä ja yksi junan ruhjomana.

British Columbiassa kuoli kaksi ihmistä tulipaloissa ja neljä autokolareissa. Newfoundlandin autokolarit vaativat myöskin neljä uhria.

Saskatchewanin, Manitoban ja Nova Scotian maakunnista tiedoitettiin, että jokaisessa oli yksi henkilö saanut surmansa maantieonnettomuudessa. Prince Edward Island ja New Brunswick olivat ainoat maakunnat, joissa ei tapahtunut kuolemaan johtaneita onnettomuuksia.

Tähän tutkimukseen eivät sisälly luonnolliset tai työmaakuolemat eikä itsemurhiksi tai murhiksi luokitellut kuolemantapaukset.

Presidentti de Gaulle kieltäytyi Ranskan frangin devalvoimisesta

Vyön kiristämisohjelmaan sisältyy hintojen kontrolli sekä palkkojen jäädytys ja vissit valuuttakauppakontrollit

Pariisi. — Hyljäten johtavien länsimaiden Bonnin hätätilakokouksessa esitetyt ehdotukset frangin devalvoimiseksi, mitä on erikoisesti Britannian toimesta vaadittu, Ranskan presidentti Charles de Gaulle tiedoitti sunnuntaina uudesta laajakantoisesta niukkuusohjelmasta, mikä vaikeuttaa ranskalaisten talouselämää tuntuvasti.

Radiopuheensa yhteydessä de Gaulle tiedoitti, että talousvuoden 1969 budjetin vajaus $2.4 miljardia vähennetään $1.4 miljardilla. Tämä on osa hänen ohjelmastaan frangin vakauttamiseksi.

Presidentti de Gaullen päätös, että frangia ei devalvoida, aiheutti hämmästystä länsimaailman finanssi piireissä. Hänen laajakantoinen niukkuusohjelmansa Ranskan talous vaikeuksien voittamiseksi voi aiheuttaa Ranskalle joitakin vaikeuksia kumppaniensa kanssa Euroopan talousyhteisössä.

"Sen johdosta tulee nousemaan voimakkaita vastaväitteitä", Euroopan talousyhteisen jäsenmaissa ennusteli eräs amerikkalainen asiantuntija.

Presidentti de Gaulle sanoi, että frangia uhkasi "inhoittava keinottelu", ja että hän on ministereineen tullut siihen käsitykseen, että devalvointi antaisi vain "väliaikaisesti keinotekoista ja tuhoisaa helpotusta".

Todellisena pelastuksena on se, että saadaan talouselämä uudelleen tasapainoon vyön kiristystoimenpiteiden avulla sekä ranskalaisten yhteisillä ponnisteluilla, selitti de Gaulle väittäen, että frangin devalvointi olisi ollut sama, kuin korvauksen anto niille, jotka ovat osallistuneet uhkapeliin meidän laskustamme, kuten hän sanoi.

Ranskan 78-vuotias presidentti selitti vyön kiristämisohjelmaansa seuaavasti:

— Hintataso, varsinkin tehdastuotteiden, ruokatavarain ja palvelujen kohdalta, on pidettävä nykyisellään;

— Viime touko- ja kesäkuun lakkojen johdosta myönnetyt palkankorotukset pidetään voimassa, mutta suurin osa palkoista jäädytetään nykytasolle;

— Otetaan uudelleen voimaan kontrollimenetelmät mitkä rajoittavat ulkomaille lähetettävien rahamäärien suuruuden. Nämä rajoitukset julistettiin voimaan viime kesänä, mutta ne purettiin syyskuun 4 päivänä;

— Yleistä järjestystä valvotaan tiukasti. Opiskelijain mielenosoitusten ja muiden protestimuotojen pitää loppua.

Finanssiministeriö tiedoitti samalla, että Pariisin finanssimarkkinat, jotka suljettiin viime keskiviikkona, avataan uudelleen maanantaiaamusta lukien. Tähän sisältyvät osakepörssit, valuuttakaupat ja kultamarkkinat. Vain tulevaisuuden valuuttakaupat kielletään, mutta nämäkin markkinat avataan noin viikon kuluttua.

Pääministeri Maurice Couve de Murville pitää tiistaina kansallisen puheen, jonka yhteydessä esitetään yksityiskohtaiset tiedot hallituksen suunnitelmasta.

Britannia huolissaan de Gaullen asenteesta

Lontoo. — Britannian virallisissa piireissä on tyrmistyneisyyttä ja pettymystä siitä kun Ranskan presidentti de Gaulle kieltäytyi frangin devalvoimisesta.

Huolimatta siitä, miten se vaikuttaa Ranskan ekonomiaan, presidentti Charles de Gaullen päätöksen uskotaan lisäävän painetta Britannian puntaa kohti pakoittaen työväenpuolueen hallituksen ottamaan käytäntöön lisää niukkuus- eli säästömenetelmiä.

Britannian kohdalta viimeviikkoinen kansainvälinen rahajärjestelmäkriisi ei olisi voinut tapahtua epäedullisempaan aikaan. Palattuaan Bonnista kymmenen vallan hätätilakonferenssista, Britannian rahaasiain ministeri Roy Jenkins tiedoitti uudesta deflaatiorajoituksesta (liikkeellä olevan paperirahan rajoittamiseksi).

Tähän toimenpiteeseen sisältyy verokorotukset savukkeille, oluelle, viskille ja gasoliinille sekä 10-prosentin korotus autojen, jääkaappien ja pesukoneiden ostoveroihin.

Myös tuli voimaan useita rajoituksia pankkilainoihin nähden yksityis-sektorilla. Lisäksi astui voimaan vissinlaisia tuontirajoituksia muille tavaroille kuin ruoka, lämmitysaineet jne.

Tarkoituksena on jarruttaa entistä enemmän kotimaista kulutusta ja tuontitavaran käyttöä ja siten parantaa kauppatasetta puntavastaisen painostuksen lieventämiseksi.

Näiden toimenpiteiden toivotaan vähentävän kotimaista kulutusta puolella prosentilla ensi vuonna ja nostavan hetikohtaisesti 1 prosentilla kaikkia vähittäisvoittoja.

Nyt pelätään Lontoossa, että nämä toimenpiteet eivät mene riittävän kauaksi tilanteessa, missä Ranskan presidentti de Gaulle kieltäytyy frangin devalvoimisesta. Jos ei ryhdytä välittömiin toimenpiteisiin kansainvälisen keinottelun estämiseksi, silloin on mahdollista, että toistuu viimeviikkoinen tilanne, jolloin vaihdetaan kovalla kiireellä puntia, frangia ja dollareita Länsi-Saksan markkoihin.

Jotkut brittiläiset talousasiain kommentaattorit ovat sanoneet, että työväenpuolueen hallituksen on ehkä pakko ottaa käytäntöön tuontitavarain kontrollimenetelmiä ja rajoituksia kontrolloidakseen punnan vientiä punta-aluemaissa.

Lyhyen ohjelman kannalta katsoen presidentti de Gaullen toimenpide voi parantaa hetkellisesti Britannian maksutasoa. Britannia voi hyötyä myös Länsi-Saksan toimenpiteistä vientitavarain verojen korottamiseksi ja tuontitavarain verojen alentamiseksi. Mutta pitkän tähtäyksen ohjelman perusteella brittiläiset asiantuntijat pelkäävät lisävaikeuksien kehittymistä.

Ranskan sanotaan olevan suotuisemman NATOa kohtaan

Napoli, Italia. — Huolimatta presidentti Charles de Gaullen virallisesta NATO:sta irtaantumisohjelmasta, Ranska näyttää palaavan takaisin tehokkaaseen sotilaalliseen yhteistoimintaan länsimaisten liittolaistensa kanssa useissa nk. tärkeissä toimintapiireissä.

Välimerellä suoritettavan ilmastatarkkailun yhteydessä esiintyvä yhteistoiminta Ranskan taholta on viimeisin esimerkki Ranskan halusta työskennellä liittolaistensa kanssa yhdessä. Ranskalaiset laivat ovat myös osallistuneet, vaikkakin epävirallisesti, viimeisiin harjoituksiin ja armeijan yhteistoiminta NATO:n kanssa on myöskin lisääntynyt.

Ranskan tiedustelulentueet tulevat ilmoittamaan lennoistaan ja niiden tuloksista hiljattain perustetulle Välimeren Rannikkoilmavoimille, joka on NATO:n komennuksen alainen uusi sotilasjärjestö.

NATO VOITTAISI VAIN YDINASEILLA, PEARSON

En ole enää Neuvostoliiton hyökkäysaikeista yhtä vakuuttunut kuin aikaisemmin, hän sanoi

Lontoo. — Canadan entinen pääministeri, Lester B. Pearson sanoi täällä sunnuntai-iltana, että konfrontaatiossa Neuvostoliiton kanssa NATO voittaisi vain ydinaseilla uhkaamalla tai niitä käyttämällä.

Missä tahansa tavallisin asein kehittyneessä yhteenotossa voittaisi Neuvostoliitto, sanoi mr Pearson.

Hän sanoi nykytilanteen toivon aiheena olevan se kun visseillä aloilla on kehittynyt yhteistoimintaa Venäjän ja länsimaiden välillä ja mr Pearson selitti, että hän ei ole enää yhä vakuuttunut Neuvostoliiton hyökkäysaikeista kuin hän on aiemmin ollut.

Puhuen BBC:n toisessa Reith Lecture-nimisessä luento-ohjelmassa Pearson luennon aiheena oli pelon aiheuttama voiman tasapaino. Hänen ensimmäisen luentonsa aiheena oli rauha.

Mr Pearsonin toinen luento tuli pian sen jälkeen kun NATO-vallat päättivät Brysselin ministerikokouksessaan voimistuttaa tehokkuutta Tshekkoslovakian tapausten johdosta. Canada saatiin siinä kokouksessa suostumaan siihen, että Länsi-Saksassa olevia Canadan ilmavoimia ei vähennetä suunnitelmien mukaisesti nyt heti.

Mr. Pearson sanoi, että jos mielitään päästä uusiin sopimuksiin Neuvostoliiton kanssa, silloin on tehtävä erikoiskysymyksissä kompromisseja.

"Toisinaan nämä kompromissit ovat hyvin epätyydyttäviä", hän sanoi. "Länsimaiden hallituksia voidaan (kompromissien johdosta) arvostella ankarasti siitä kun näyttää, että ne toimivat ilman poliittista moraalia.

Henkilönä, joka on ollut pitkän aikaa koti- ja ulkomaisessa politiikassa, minä tiedän, että vaikka oikeutta ei voida koskaan eristää keinoista miten se saavutetaan, meidän on toisinaan hyväksyttävä ratkaisuja, mitkä perustuvat pienimmän pahan teoriaan perustuvalle karkealle oikeuskäsitykselle.

"Tässä on ainoa pätevä syy miksi meillä on nyt kaksi Saksaa, kaksi Koreaa, kaksi Vietnamia ja tosiasiassa, miksi on väliaikaisesti hyväksytty eräitä kansallisvapauksien menetyksiä . . ." sanoi mr. Pearson.

Unkarin entinen presidentti kuoli

Budapest. — Unkarin presidentin virkaa 1952—67 hoitanut 70-vuotias Istvan Dobi kuoli viime sunnuntaina pitkällisen sairauden murtamana, ilmoitti Unkarin virallinen uutistoimisto. Dobi oli huomattavin johtomies Unkarin kansantasavallassa viimeisen maailmansodan jälkeiset 20 vuotta.

VIIME TIEDOT

Quebec. — Quebecin 220 väkijuomakauppaa avasi tiistaina ovensa oltuaan 5 kuukautta suljettuna noin 3,000 työläisensä lakon johdosta. Lakon lopettamispäätös tehtiin äänin 1,572 puolesta ja 160 vastaan. Noin 50 äänestyslippua hyljättiin ja miltei toinen puoli työläisistä — 1,200 henkilöä — jäi pois äänestyksestä.

Toronto. — Ontarion pääministeri John Robarts ja kunnallisasiainministeri D'arcy McKeough tiedoittivat maanantaina, että lainlaatijakunnan nykyiselle istunnolle esitetään ehdotus laiksi, minkä mukaan liitetään yhdeksi kaupungiksi Järvienpään kaksi kaupunkia, Fort William ja Port Arthur sekä kaksi muuta lähi-kuntaa.

Rooma. — Kristillisdemokraattinen puolue nimitti maanantaina pääministeriehdokkaansa Mariano Rumorin ja eräät tarkkailijat arvelevat, että presidentti Giuseppe Saragat tulee esittämään, jotta Rumor yrittäisi muodostaa Italian seuraavan hallituksen. Presidentti Saragat antoi aiemmin hallituksen muodostamistunnustelut sosialidemokraattisen puolueen edustajan Alessandro Pertinin tehtäväksi.

Mannington, W. Va. — Kivihiilikaivoksen syvemmistä osista, minne 78 miestä salpaantui viime keskiviikkona tapahtuneiden räjähdysten johdosta, imuvälinein otetut ilmakokeet osoittavat, että ilmassa on kuolettavaa häkämyrkkyä. "Minä ja te ette voi elää sellaisessa ilmassa", sanoi Consolidated Coal Companyn presidentti John Corcoran maanantaina sanomalehtien haastattelutilaisuudessa.

Froissy, Ranska. — Jälkeenjääneitten lasten kodissa maanantaina riehuneessa tulipalossa kuoli 14 nuorta ihmistä. Viisi tyttöä ja 9 poikaa oli lukittuna huoneistossaan tulen syttyessä eikä pelastustyöläiset päässeet heidän avukseen. Poliisien tiedonannon mukaan he olivat 13—20 vuoden ikäisiä.

Que. väkijuomatyöläisten lakkokokous hajoitettiin

Montreal. — Väkivaltamiehet särkivät sunnuntaina Quebecin väkijuomien kontrollilautakunnan palveluksessa olevien työläisten, eli lakkolaisten kokouksen, missä nämä olivat äänestämässä noin 3,000 henkilön lakon lopettamiskysymyksestä.

Montrealilaisten työläisten suorittaessa äänestystä perjantai-iltana tehdystä alustavasta sopimuksesta kokouspaikalle tuli kymmenkunta miestä, jotka kaatoivat kaikki äänestysaitiot, särkivät kaikki puiset äänestyslippulaatikot jne.

Näiden väkivaltamiesten sanotaan käyneen myös televisio-kameramiesten kimppuun ja kaapanneen tuhotyöstä otetut filmit. Union virkailijat kutsuivat paikalle poliisivirkailijoita ja Masonneuve Arenan kokous hajoitettiin sekasortoisen tilanteen ja toivottomuusmielialan vallassa.

Noin 1,600 työläisen enemmistön arvellaan olleen sopimuksen hyväksymisen kannalla, mutta "varastomiehiksi" sanottu miesryhmä oli aktiivisessa oppositiossa.

Union johtokunta piti hätätilakokouksen ja teki päätöksen toisen joukkokokouksen järjestämisestä todennäköisesti maanantaina. Tässä kokouksessa päätettänee myös siitä, että nostetaanko union toimesta syytteitä ilkityöntekijöitä vastaan. Kaupungin poliisit eivät ole suorittaneet union johtokunnan päätöstä odotellessa mitään pidätyksiä tapahtuman johdosta.

LÄNSIMAISSA HUOLESTUNEISUUTTA FRANGISTA

Länsimaissa ilmaistiin viikonvaihteen aikana sekä huolestuneisuutta hämmästystä ja hälyyntyneisyyttäkin siitä kun presidentti de Gaulle kieltäytyi Ranskan frangin devalvoimisesta:

Bonn. — Länsi-Saksan keskuspankin presidentti Karl Blessing ja Bonnin muut viranomaiset olivat suuresti yllättyneitä Ranskan siirrosta. He ilmeisesti uskoivat, että ainoa ratkaisematon seikka oli (hätätilakokouksen jälkeen) vain se kuinka paljon frangia devalvoidaan.

Bryssel. — Euroopan yhteismarkkinaliiton viranomaiset olivat tyrmistyneitä Ranskan ei-devalvoimista-päätöksestä, mutta samalla he tervehtivät sitä, kun tämä päätös ei koske Euroopan yhteismarkkinaliiton maataloustuotteiden hintoja.

Lontoo. — Ranskan päätös olla devalvoimatta frangia oli täysin vastakkainen toimenpide Britannian finanssiekspertien olettamuksille ja laskelmille. Mutta nämä ekspertit jakaantuivat kysymyksessä, mitä tulee nyt tapahtumaan, paitsi siinä tosiasiassa, että "se aloittaa keinottelun uudelleen," kuten eräs asiantuntija selitti. Samalla ilmaistiin pelko, että pitemmän päälle tämä Ranskan päätös tulee nostattamaan painostusta puntaa kohtaan. Monet viranomaiset, mukana Bonnin kokoukseen osallistuneet, ilmaisivat hämmästyneisyytensä Ranskan päätöksestä.

Ottawa. — Bonnin hätätilakokoukseen osallistuneen finanssiministeri E. J. Bensonin kerrottiin antavan lausunnon tilanteesta alahuoneen istunnossa todennäköisesti maanantaina.

Tokio. — Japanin pankkivirkailijat sanoivat olevansa hämmästyneitä ja huolissaan siitä kun Ranska ei devalvoinut frangia.

Washington. — Presidentti Lyndon B. Johnson antoi sunnuntaina lupauksen, että USA tulee olemaan yhteistoiminnassa Ranskan presidentti Charles de Gaullen kanssa tämän yrittäessä ylläpitää frangia ilman devalvointia. Presidentti de Gaullelle lähettämässään sähkeessä presidentti Johnson sanoo: "Me olemme valmiina yhteistoimintaan kaikin mahdollisin keinoin teidän tavoitteenne saavuttamiseksi.'

Presidentti de Gaulle ilmaisi heti tyytyväisyytensä tästä.

Heti de Gaullen lauantaisen tiedonannon jälkeen USAn raha-asiain ministeri Henry Fowler sanoi: "Minä hyväksyn sen sydämellisesti, ja tosiasiassa, esitän suosionosoituksia sille kun de Gaulle ei suostunut frangin devalvatioon,

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Ontariolaisille lisäveroa

Ontarion lainlaatijakunnan toisen istuntokauden avajaistilaisuudessa esitetyn ohjelmapuheen perusteella on melko varmaa, että maakunnan väestölle on tulossa uusia verokorotuksia.

Varsinainen budjetti talousvuonna 1969—70 esitetään vasta myöhemmin, mutta kuvernööri W. Ross Macdonaldin noin 1,250 sanaa käsittävässä hallituksen ohjelmapuheessa esitetään kysymykset selvästi sillä tavoin, että tarkoitus on valmistaa yleistä mielipidettä vastaanottamaan myöhemmin tulevia huonoja uutisia — tietoja verojen korottamisesta.

Tähän viittaa ohjelmapuheessa tarkoituksellisesti annettu kuva, että "Ottawa" eli liittohallitus on vastuussa Ontarion talousvaikeuksista, jos se ei myönnä tälle maakunnalle suurempaa osuutta tuloveroista. Kun muistetaan liittohallituksen aiemmin esittämät lausunnot, että jos "maakunnat haluavat lisätuloja, niiden täytyy itse hankkia lisää verotuloja", niin ilmeiseltä näyttää, että Queens puisto yrittää ylläolevalla määritelmällä ohjelmapuheessaan vyöryttää syyn tulevista verokorotuksista liittohallituksen kannettavaksi.

Samaan päämäärään viittaa ohjelmapuheessa esitetty ajatus, että Ontarion toryhallitus tulee vaatimaan Ottawalta finanssimyönnytyksiä vastineeksi yhteistoiminnasta perustuslain uusimiseksi?

Kuten sanottu, kaikki tämä, niin epämääräiseltä kuin ohjelmapuheen teksti tuntuukin, raivaa tietä jälestäpäin todennäköisesti tuleville uusille verokorotuksille.

Jouduttuaan yleisen mielipiteen suuttumuksen myrskyn kohteeksi, Ontarion maakuntahallitus tiedoitti ennen lainlaatijakunnan istunnon alkamista, että 5-prosenttista myyntiveroa ei laajennetakaan ruokatavaran ja lasten vaatteiden alalle, kuten maakunnan rahastonhoitaja Charles MacNaughton jokin viikko sitten antoi ymmärtää. Mutta tämä ei tarkoita sitä, etteikö tätä paheellista verotusjärjestelmää, mikä sälyttää verokorotuksen valtaosalta vähäosaisten ihmisten maksettavaksi, voida kaikesta huolimatta laajentaa ja korottaa. Nyt jo on vihjailtu, että myyntiveroa voidaan laajentaa kuivapuhdistuspalvelua, hotellihuoneita ja urheilutilaisuuksia koskeviksi, ja että koko myyntivero voidaan korottaa viidestä kuuteen prosenttiin.

KETÄ VEROTETAAN

Meille tullaan lähiviikkojen aikana vakuuttamalla vakuuttamaan, niin uskomme, että Ontarion maakuntahallituksella ei muka ole muuta mahdollisuutta kuin korottaa veroja. Ja yhtenä perusteluna tälle tullaan ilmeisesti sanomaan, että kun "paha" liittohallitus ei ole myöntänyt tälle maakunnalle riittävän suurta osuutta tuloveroista, niin mahdollisuutta ei ole kuin maakunnan väestön verokuorman korottaminen.

Maakunnan väestö kasvaa suhteellisen nopeasti sekä syntyväisyyden lisääntymisen että siirtolaisten jatkuvan tulon seurauksesta. Samalla kertaa tapahtuu tuotannossa jatkuvaa edistystä ja kehitystä. Kaikki tämä antaa maakuntahallituksen käytettäväksi lisää tuottavaa työvoimaa ja lisää verotuloja.

Mutta tulot eivät ilmeisestikään lisäänny niin paljoa, että ne vastaisivat menojen lisääntymistä. Selvää myös on, että vaikka maakuntahallitus puhuu "säästöohjelmasta" mihin on epäilemättä olemassa hyviä mahdollisuuksia, niin Ontarion edessä sanotaan olevan lähes $600 miljoonan tappio tulevan talousvuoden ajalta.

Selvää on, että maakuntahallitus ei voi näin suurta budjettitappioa kakistelematta niellä. Siksi suunnitellaan keinoja, niin uskomme, sekä vanhojen verojen korottamiseksi että uusien verotusmuotojen järjestämiseksi.

Lähtien argumentin vuoksi siitä, että maakuntahallitus ei voi menojaan vähentää, mikä sellaiseneen ei ole kirkossa päätetty asia, edessämme on kysymys siitä, mistä lähteistä näistä lisäveroja hankitaan?

Ainoana oikeudenmukaisena perustana verokorotusten yhteydessä on se, että ne määritellään väestön eri osian maksukyvyn mukaan.

Kokonaan tuomittava on myyntivero ja siihen verrattavien verojen korottaminen nimenomaan siksi, kun se lankeae valtaosalta työläisten, pikkufarmarien, eläkeläisten ja työttömienkin maksettavaksi.

Mikäli veroja aiotaan korottaa, niin se olisi tehtävä tuloverojen kohdalta siten, että verotettaisiin lisääntyvässä määrässä kaikkia niitä, jotka ansaitsevat yli $6,000 vuodessa. Sitä pienemmän tulon omaajat eivät voi vaikeuksia kohtaamatta entistä korkeampaa tuloveroa maksaa. Mutta suurituloisille jää "kissan päivät" sittenkin vaikka heidän verotulojaan korotetaan.

Toisena suurena tulolähteenä olisi tässä maakunnassa se jos luonnonresursseista perittäisiin asiallisempi maksu eli korvaus niiltä suuryhtiöiltä, jotka ovat kahmineet ja edelleen rohmuavat satumaisen suuria rikkauksia Ontarion metsistä ja kaivoksista.

Mikäli maakuntahallituksen edessä on todellisia talousvaikeuksia, kuten on selitetty, silloin on suorastaan suurta edesvastuuttomuutta se, että suurelta osalta ulkomaisessa kontrollissa olevat suuryhtiöt saavat melkein ilmaiseksi ja aivan pilkkahinnasta riistääkseen maakunnan luonnonresursseja, metsiä ja kaivoksia.

Kokonaan uusi ja tuottoisa tulolähde saataisiin siitä, jos maakuntahallitus ottaisi vihdoinkin käytäntöön n.s. "lisääntyvien pääomien" verotuksen Carterin kuninkaallisen komissionin katsantokannan mukaan, että "dollari on dollari huolimatta siitä miten se hankitaan", ja että kaikkia tuloja olisi verotettava samalla tavalla.

Ei ole verotuksen kannalta katsoen mitään eroa sillä hankkiiko henkilö kovalla työllä $5,000 vuositulot, ja sillä, kun rikas henkilö hankkii esimerkiksi osake- tai kiinteimistökauppojen voittona $50,000 vuodessa. Tavallisen kadun miehen katsantokannan mukaan ne molemmat ovat tuloja. Mutta vaikka ns. pääoman lisääntymistä verotetaan Yhdysvalloissa ja miltei kaikissa Länsi-Euroopan maissa, niin Ontariossa, kuten muuallakin Canadassa, tälaiset tulot (erotettuna korkotuloista ja osakevoitoista joita kyllä verotetaan) ovat kokonaan verovapaita.

Niin kauan kuin hallitusvalta kieltäytyy tällaisten kokonaan verovapaitten tulojen verottamisesta, sillä ei ole minkäänlaista moraalista oikeutusta, eikä taloudellista perustaa vähäväkisen kansanosan entuudestaan liian suuren verotaakan korottamiseen.

Mutta yleinen mielipide edessäolevia verokorotuksia vastaan olisi saatava mahdollisimman voimakkaaksi. Annettakoon Ontarion maakuntahallituksen tietää, että me tavalliset ontariolaiset tarvitsemme verokorotuksia suunnilleen yhtä paljon kuin talvipakkasessa tarvitaan uimapukua.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Anna Suutala, Hearst, Ontario, täyttää lauantaina marraskuun 30 päivänä 80-vuotta.

Margaret Pudas, Port Arthur, Ont., täyttää sunnuntaina joulukuun 1 päivänä 80-vuotta.

Wäinö Keränen, Harrison, Maine, USA., (ennen Whitefish, Ont.) täyttää tiistaina joulukuun 3 päivänä 78-vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavien onnentoivotuksiin.

KIRJEITÄ

TÄTI MAIJA

Maija oli juuri syönyt kevyen lounaan ja katseli nyt ajatuksiinsa vaipuneena ikkunasta lumihiutaleiden leikkiä niiden hiljalleen peittäessä maan. Hän muisteli nuoruusvuosiaan Suomessa, josta lähes viisikymmentä vuotta sitten oli lähtenyt Kanadaan. Hän muisteli Suomessa viettämäänsä Joulua, miesvainajaansa ja kahta lastaan. Tytär oli naimisissa "lännellä" ja poika insinöörinä eräässä naapurikaupungin suuressa teollisuuslaitoksessa.

Vaikka Maija nyt asuikin talossaan yksin, niin ei aika suinkaan käynyt hänelle pitkäksi, sillä pienet talousaskareet, naapureitten vierailut ja lukeminen täyttivät suurimman osan hänen ajastaan.

Keinutuolissa istuessaan ryhtyi Maija uudelleen lukemaan paikallista suomenkielistä sanomalehteään seuraten siitä tarkoin tapahtumia myös muilla paikkakunnilla. Mutta Maijan lukeminen ei suinkaan rajoittunut tähän, sillä halukkaasti hän luki myös suomalaisia aikakauslehtiä. Suomesta tilaamansa Seuran lisäksi hän luki naisten ja kodin lehteä Kotiliesi. Tämän oli poikansa Olavi äidilleen tilannut. Hauskojen kertomusten lisäksi oli Maija vuosien varrella saanut Kotiliedestään monta hyvää neulomis- ja keitto-ohjetta.

Niin, ei Maijalla ollut lukemisesta puutetta. Serkkutyttö Eeva ja miehensä Kalle toivat hänelle säännöllisesti luettavaksi myös Suomesta tilaamiaan julkaisuja, mm. Suomen Kuvalehden ja Hopeapeilin.

Hiljaa menivät silmät umpeen, sanomalehti valahti polvelle ja Maija nukahti. Hän näki unta Keski-Suomessa olevasta kotipitäjästään ja siellä olevasta kauniista saaresta, jonne nuorena niin monta kertaa oli kotirannasta soutanut. Nyt oli saarella suuri pöytä ja tuo pöytä oli täynnä kaikenlaisia julkaisuja. Siinä oli Vapauden lisäksi Suomen Kuvalehti, Seura, Kotiliesi, Hopeapeili ja paljon muita mielenkiintoista luettavaa. Pöydän takana seisoi Olavi ja ojensi Kotikokkia äidilleen.

Maija heräsi siihen, että joku tuli ovesta sisälle.

— Iltaa, Maija täti, sanoi Eeva.

— Tulin tuomaan tädille pienen kahvipullan ja Suomesta juuri saapunut Hopeapeilin. — H. R.

Kiinalaisia on 713 miljoonaa

Hongkong. — Kiinan väkiluku, jonka vuoden 1953 väestönlaskennassa ilmoitettiin olevan 583 miljoonaa, on nyt arviolta ainakin 713 miljoonaa.

Uusi luku, jonka perustuu Kiinan radiolähetyksiin viime vuoden alusta tämän vuoden lokakuuhun asti, ka, osoittaa, että lähes neljännes maailman ihmisistä asuu Kiinassa.

Hongkongissa olevat asiantuntijat huomauttavat kuitenkin, että Kiinan tarkan asukasluvun arvioiminen on todella pelkkää arvausta, koska vuoden 1953 väestönlaskenta on ainoa virallinen laskenta. Eräiden arvioiden mukaan olisi tällä hetkellä olla 700-900 miljoonan välillä.

Ribbentropin kyyneleet

Tunnettu neuvostoliittolainen kirjailija Boris Polovoi, joka toimi Pravda-lehden kirjeenvaihtajana Nurnbergin sotarikollisoikeudenkäynnin aikana, on julkaissut päiväkirjamerkintöihinsä perustuvan kirjan oikeusprosessista natsirikollisia vastaan. Julkaisemme kirjasta "Loppujen lopuksi" luvun, jossa tekijä kuvailee natsi-Saksan ulkoministerin Robbentropin esiintymistä Nurnbergin oikeudenkäynnissä.

Oikeuden kuulusteltavana on natsipuolueen ulkopolitiikan kysymysten valtuutettu, Saksan ulkoministeri Joachim von Ribbentrop. Seuratessamme hänen kuulusteluaan palautuu mieliimme se intialainen uskomus, jonka mukaan krokotiili uhriaan syödessään vuodattaa runsaasti kyyneliä.

Tässä oli kolmannen valtakunnan diplomatiaa hoitanut henkilö, joka kaikkialle maailmaan kylvi provokaation, myyräntyön, röyhkeän petoksen siemeniä. Olimme jo perehtyneet oikeusasioihin ja jo ennen kuin Ribbentrop avasi suunsa me asianajajien hankkimien todistajien käyttäytymisen perusteella arvasimme hänen puolustussuunnitelmansa. Se oli yritys tehdä tästä vanhasta fasistisesta petolinnusta viaton kyyhkynen, joka ei ollut muuta ajatellutkaan kuin maailman rauhaa. Suunnitelman tavoitteena oli Ribbentropin valkaisemisen ohella koko natsidiplomatian puolustelu ja jopa syyn toisen imperialistisen maailmansodan sytyttämisestä sysääminen niiden hallitusten kontolle, mm. Neuvostoliiton, jotka joutuivat natsien hyökkäyksen kohteiksi.

Entisen ulkoministeriön valtiosihteerin paroni von Stessengrachtin todistajanlausunnosta saimme kuulla, että Hitler, Göring ja Hess tietenkin olivat "tyypillisiä" natseja, jotka todella ovat syyllisiä ihmiskunnan edessä. Mutta Joachim von Ribbentrop — ei, Herra varjelkoon! Ei sinne päinkään! Natsipuolueeseen hän liittyi myöhään ja senkin vain omaa diplomaattista karrieeriaan varten. Stessengrachtin sanojen mukaan Ribbentropin ministeriö oli kuin jonkinlainen vanhan hyvän ajan saksalainen saareke jossa entisen keisarillisen koulutuksen saaneet ihmiset pyrkivät kaikin voimin vastoin kaikkea Hitlerin politiikkaa ajaa rauhan ja hyvän naapuruuden politiikkaa.

Tämän yksinkertaisen todistajan lausunnot herättivät tämän tästäkin naurua salissa ja hämminkiä syytettyjen aitiossa. Ribbentropin vieressä kituneet Hess ja Keitel vähän väliä kumartuivat kuiskaamaan tälle suuttunein ilmein jotakin. Ribbentrop-parka ilmeisesti sai noilta kumppaneiltaan kuulla kunniansa tuon lörpöttelevän todistajan takia, joka epäilemättä liioitteli puolustusasianajaja Zauterin hänelle määräämään naiivin yksinkertaisen henkilön esittämistä.

Tästä hämmingistä huolimatta puolustus jatkoi samaan suuntaan. Seuraava todistaja Margarita Blanck kertoi syytetyn olevan hyvin lempeä, uuttera herra, hyvä perheenisä, joka mielellään auttoi köyhiä. Kaikesta sydämestään hän halusi rauhaa maan päällä ja avomielisyyden puuskassaan kertoi hänelle, Margaritalle, millaisia sieluntuskia hänelle aiheuttavat Saksan aggressiiviset teot. Tuskallisena hän ei nukkunut yökausiin jokaisen natsismin suorittaman uuden aggressioteon jälkeen ja käytti valtavasti unilääkkeitä vahingoksi terveydelleen.

Kuuntelimme tuota leperrystä ja olimme sekä huvittuneita että samalla tunsimme olomme jotenkin epämukavaksi. Tapahtuihan tämä jo sen jälkeen kun syyttäjä oli esittänyt satoja todisteita siitä, miten johdonmukaisesti ennalta suunniteltujen provokaatioiden, valheellisten sopimusten ja petollisten vakuuttelujen avulla Ribbentrop harkitusti toteutti Hitlerin aggressiopolitiikkaa.

Sitten tuli kuulusteltavaksi Ribbentrop itse, tekopyhä näyttelijä, joka on nielaissut maan toisensa jälkeen ja Blanckin todistajanlausunnon mukaan itki katkerasti uhriensa kohtaloa. Yritykset esittää hänet karitsana epäonnistuivat. Se oli jo kaikille selviö. Mutta puolustuksen luoman lavastuksen purkaminen oli jo myöhäistä ja Ribbentrop itsekin alkoi laveasti selostaa mikä mielipaha ja raskas melankolia hänet valtasi joka kerta kun natsi-Saksa suoritti aggressioitaan. Nyt ivallista hymyilyä nähtiin paitsi salissa, myös Ribbentropin tovereitten kasvoilla, syytettyjen aitiossa: kas, kylläpä osaa!

Kaikesta huolimatta tuo vähä-älyinen teeskentelijä surullisin ilmein sanoi, että vaikka Saksa joutuikin hyökkäämään sen kanssa sopimustai ystävyyssuhteissa olleiden maiden kimppuun teki se sen pakosta, vain siksi, että varjelisi itseään sodan uhkalta. Kiertäen tosiasiat, väistäen kirjalliset todisteet ja jo kuullut todistajanlausunnot hän jatkoi suunnilleen tähän primitiiviseen tyyliin:

— Puolako? No niin. Saksalaiset diplomaatit ja hän henkilökohtaisesti tekivät kaikkensa järkiinnyttääkseen tuota Saksaa aggressiolla uhannutta itsepäistä ja sovitteluhalutonta maata. Puolalaiset hyökkäilivät rajavartioasemille. Hitlerin kärsivällisyys loppui ja puolustautuessaan tämän oli pakko panna joukkonsa liikkeelle. Häneen, Ribbentropiin, se vaikutti masentavasti. Mutta mitä hän saattoi tehdä, kun Puola ei halunnut kuulla hänen neuvojaan ja varoituksiaan? Ja kaiken sen jälkeen hän ei voinut nukkua ajatellessaan sitä vaaraa, mihin inhimillinen sivilisaatio joutui.

Entä Englanti, Ranska? Kyllä hän Ribbentrop ja hänen fyhrerinsä tekivät kaikkensa saadakseen nuo itsepäiset maat suostutelluiksi antamaan Saksalle mahdollisuuden Puolan nielaisemiseen hiljakseen ja rauhassa. Ja miten murheellinen Hitler olikaan ja miten hän Ribbentrop surikaan sitä, kun nuo valtiot Puolan kanssa tekemiensä liittolaissopimustensa mukaisesti julistivat sodan Saksalle.

Norja, Tanska? Oh, hän Ribbentrop oli jo lapsuudestaan lähtien tuntenut hellyyttä noita maita kohtaan. Työteliäitä kansoja sitä paitsi pohjoismaalaista verta. Mutta mitä voitiin tehdä? Saksan oli pakko rikkoa sopimuksensa noitten maitten kanssa ja miehittää ne pelastaakseen norjalaiset ja tanskalaiset niiltä onnettomuuksilta, joita sota heille olisi tuottanut siinä tapauksessa, että niistä olisi tullut suuren taistelun sillanpääasemia.

Entä Luxemburg? No, se on tietenkin murheellista. Jouduttiin miehittämään myös Luxemburg, mutta yksinomaan vain välttämättömyyden pakosta. Sillä sodan aikana jokin suurvalta olisi saattanut käyttää tuota pientä suojatonta maata sillanpääasemanaan iskeäkseen Saksaa sivusta. Surullista, mutta ei auttanut muu kuin mennä sinne.

Tällainen Luxemburgin valloittamisen lavastus aiheutti yleisen naurun salissa niin, että levollisen lordi Lawrencen oli pakko nuijalla koputtaen kehottaa salia hiljentymään.

Erityisen seikkaperäisesti Ribbentrop perusteli Neuvostoliittoon hyökkäyksen ehdotonta välttämättömyyttä. Syyttäjä oli jo esittänyt painavia todisteita, asiakirjoja, Hitlerin luona pidettyjen salaisten neuvottelujen pöytäkirjoja (joukossa kuuluisa Barbarossa-suunnitelma) kumoten täydelleen ehkäisysotamyytin. Kaikesta huolimatta Ribbentrop palasi vanhaan satuun punaisesta vaarasta ja toisteli itsepintaisesti idän "verivihollisuutta" lännelle. Tosin hän esitti varauksen, ettei ulkoministeriöllä eikä hänellä itsellään ollut suoranaisia todisteita Neuvostoliiton hyökkäysaikeista Saksaan. Mutta Hitler hänelle ominaisella vaistolla aavisti Neuvostoliitossa päävihollisensa. Se pani hänet lähettämään joukkonsa Venäjää vastaan. Tästä puhuessaan Ribbentrop alkoi jälleen vuodattaa krokotiilin kyyneleitä. Päivä jolloin hyökättiin Neuvosto-Venäjälle, oli hänen elämänsä synkin päivä. Koko yönä hän ei nukkunut vaan käveli huoneessaan, nautti bromia ja hänen oli jopa pakko ottaa voimakkaita unilääkkeitä, joiden käyttämistä hän tavallisesti sydänvikansa takia vältteli. Häntä vaivasivat ajatukset pahoista kohtalonoikuista ja sen maailmanrauhan luhistumisesta, johon hän kaikin sielunsa voimin oli pyrkinyt.

Sen jälkeen syyttäjän todistajat astuivat yksi toisensa perään korokkeelle ristikuulusteluun. Heidän kysymyksensä ja repliikkinsä haihduttivat nopeasti jäljet hyväntahtoisuuden naamiosta tuon vannoutuneen natsin kasvoilta. Hänen salaisissa kokouksissa pitämistään puheista esitettyjen lainausten, päiväkäskyjen, määräysten ja raporttien ja hänen puhelinkeskustelumerkintöjensä seinää vasten ahdistamana Ribbentropin ilme muuttui vähitellen happamaksi. Viattoman kyyhkysen höyhenet irtoavat yksi toisensa perään ja oikeuden eteen jää kynitty haaskalintu, jonka kuulustelun lopussa oli pakko puhua päinvastaista kuin mitä hän oli alusta väittänyt.

Niiden kumoamattomien todisteiden johdosta, jotka neuvostoliittolaisen pääsyyttäjän apulainen Pokrovski esitti, Ribbentrop lopuksi myönsi, että käydessään rauhanneuvotteluja Neuvostoliiton kanssa ja allekirjoittaessaan hyökkäämättömyyssopimuksen hän jo tiesi, että natsijohdolla ja pääesikunnalla on hyökkäyssuunnitelma Neuvostoliittoa vastaan ja että siihen toimeliaasti valmistaudutaan.

Gomulka jatkaa 1. sihteerinä

Varsova. — Wladislaw Gomulka valittiin viime lauantaina päättyneessä Puolan yhtyneen työväenpuolueen viidennessä edustajakokouksessa edelleen keskuskomitean ensimmäiseksi sihteeriksi. 12-jäseniseen poliittiseen toimikuntaan jäivät valitsematta ulkoministeri Adam Rapacki, jonka ilmoitetaan vetäytyneen syrjään terveydellisistä syistä, sekä varapääministerit Eugeniusz Szyr ja Franciszek Waniolka.

Gomulka korosti päättäjäispuheessaan jo alustuspuheessa esittämäänsä ajatusta, etteivät erilaiset mielipiteet saisi rikkoa yhteistä rintamaa taistelussa imperialismia vastaan.

Apteekkarille raskas lasku pillereistä

Itzehoe, Länsi-Saksa. — Eräs paikallinen apteekkari määrättiin viime viikonlopulla päättyneessä oikeuskuulustelussa maksamaan puolet hiljattain syntyneen lapsen elinkustannuksista kunnes lapsi täyttää 18 vuotta, koska hän oli antanut eräälle naiselle vastalääkkeitä lääkärin määräämien suun kautta nautittavien ehkäisyaineiden sijasta.

Tuomari sanoi, että apteekkari ei käyttäytynyt asiaankuuluvalla huolellisuudella antaessaan lääkkeitä. Apteekkari vetosi oikeuden päätöksestä.

Suomen uutisia

Helsinki. — (Suomi Seura) —

Paperituotanto lisääntyy huomattavasti lähivuosina

Sanomalehti-, kirjoitus- ja painopaperin yhteenlaskettu tuotantokyky lisääntyy Suomessa lähivuosina ainakin 500,000 tonnilla, kun rakenteilla ja suunnitteilla olevat koneet aloittavat tuotantonsa. Lisätuotanto uskotaan kuitenkin saatavan hyvin markkinoiduksi, vaikka nykyisenkin paperituotannon markkinoinnissa on ajoittain ollut vaikeuksia.

Tähän saakka suurin paperintuotanto oli vuonna 1966, jolloin se oli 2,450,000 tonnia. Viime vuoden tuotanto oli 2,420,000 tonnia. Paperintuotanto nousee tänä vuonna selvästi vuoden 1966 tuotantoa suuremmaksi. Nykyisillä paperikoneilla päästäisiin 3 milj. tonnin vuosituotantoon, jos koneet kävisivät täydellä teholla.

Paperiamme myydään eri laatuisina yli 130 maassa. Suurin paperimme ostaja on edelleen Englanti. Seuraavina ovat Länsi-Saksa, USA, Neuvostoliitto ja Tanska. Sanomalehtipaperia viedään eniten USA:han, toisella tilalla on Englanti ja kolmannella Länsi-Saksa. Ajanjaksona 1960—66 käyttöön otetut uudet paperikoneet ovat merkinneet yli miljoonan tonnin lisäystä vuotuiseen tuotantokapasiteettiimme. (HS)

Suomesta lahjakuusi Kööpenhaminalle

Helsingin kaupungin joululahja kööpenhaminalaisille, mahtava 16-metrinen kuusi, kaadettiin 14. marraskuuta kaupungin metsästä. Lahjakuusi menee nyt ensimmäisen kerran Kööpenhaminaan ja sen pystyttäminen Raatihuoneelle liittyy Tanskassa ensi vuonna vietettävään Finn Finland-kampanjaan, jonka päätökseksi Helsingin kaupunki lähettää Kööpenhaminaan toisen kuusen joulua 1969 juhlistamaan. (HS)

Juopumussakkolaisille armahdus

Juopumuksesta rangaistukseen tuomittujen henkilöiden armahtamisesta annettiin 15. marraskuuta hallituksen lakiesitys eduskunnalle. Armahdus koskee esityksen mukaan kaikkia niitä henkilöitä, jotka on tuomittu juopumuksesta sakkorangaistukseen taikka sakon rahassa maksamattomuuden sijasta vankeutena suoritettavaan muuntorangaistukseen.

Armahdus koskee arvioiden mukaan noin 5,000 "rästiläistä". Edelleen arvioidaan, että ainakin puolet vuoden vaihteessa rangaistuslaitoksissa sakkojaan sovittamassa olevista pääsee armahduslain nojalla vapaaksi. Sakkovankien päivittäinen määrä olisi ensi vuoden alussa arviolta noin 200.

Armahduslakiesitys liittyy osana sarjaan lainsäädäntötoimia, jotka oikeusministeriössä on viime vuosien aikana valmisteltu, ja jotka yhdessä muodostavat rangaistusjärjestelmämme uudistamiseen tähtäävän kokonaisuuden. Osa näistä toimista on jo johtanut lain säätämiseen.

Oikeusministeri Aarre Simonen sanoi, että lakiesitys eräiden juopumuksesta tuomittujen henkilöiden armahtamisesta liittyy ensi vuoden alussa voimaan tulevaan juopumusrikossäännösten muuttamista koskevaan lakiin, joka tarkoittaa sitä, että tavallinen juopumus, johon ei liity ilkivaltaa eikä häiriöntekoa, ei ole rangaistusuhan alainen. (HS)

— Japanista tulee todennäköisesti maailman viidenneksi suurin kauppavaltio, ja se ohittaa Ranskan nykyisen varainhoitovuoden päättyessä ensi vuoden maaliskuussa, ilmoitti Japanin valtionvarainministeriö.

PÄIVÄN PAKINA

MUSTAT EVERSTIT PERÄÄNTYIVÄT

Kreikassa vallankaappauksen suorittaneiden "mustien everstien" sotilasjuntta jätti loppujen lopuksi teloittamatta Alexander Panagoulisin, joka oli sotaoikeudessa tuomittu kuolemaan elokuun 13 pnä suoritetun pääministeri Giorgios Papadopoulosin murhayrityksestä.

Tämä 30-vuotias luutnantti tunnusti, että hän yritti voimakeinoin raivata pääministeri valtapaikaltaan ja hän kieltäytyi loppuun asti esittämästä armonanomusta sen katsantokannan perusteella, että hänen teloituksensakin muodostuu yhdeksi uudeksi naulaksi sotilasjuntalle rakenteilla olevaan ruumisarkkuun.

Panagoulis tiesi tekonsa aikana että häntä odottaa siitä kuolemantuomio. Hän tiesi myös, että yksilölliset terroriteot eivät sovellu poliittiseen toimintaan.

Mutta kuningasmielisenä henkilön, porvarillisen maailmankatsomuksen omaavana kapinoitsijana, hän oli turvautunut tähän "suoraan väkivaltatoimintaan" ja oli myös valmiina maksamaan siitä täyden hinnan hengellään.

Kuten muistetaan, hän sanoi teloitusta "parhaaksi joutsenlauluksi" jokaiselle vapaustaistelijalle.

Panagoulis oli yksi viidestätoista syytetystä, jotka osallistuivat suunnitelmaan Kreikan pääministerin surmaamiseksi viime elokuussa. — Vuonna 1967 Kreikan armeijasta karannut Panagoulis puhui kiivaasti oikeuskuulusteluissa:

"Tunnen lain määräämän rangaistuksen", hän sanoi. "Olen kuitenkin sitä mieltä, että paras joutsenlaulu jokaiselle vapaustaistelijalle on kuolema hirmuvallan teloitusryhmän edessä."

Ja hän jatkoi:

"Tiedän, ettei väkivaltaa voida hyväksyä politiikassa, mutta se on parempaa kuin pelkuruus."

Panagoulis ei ollut vallankumousmies — ei sen paremmin sosialisti kuin kommunistikaan — vaan monarkisti.

Ollessaan syytettynä siitä, että hän oli Ateenan lähellä olevalla rantatiellä räjäyttänyt pommin juuri silloin kun pääministerin auto oli ohittanut paikan, Panagoulis tunnusti syyllisyytensä ja sanoi itsepuolustuksekseen ettei hänellä ole minkäänlaista aikomusta kaataa Kreikan nykyistä yhteiskuntajärjestelmää. "Olen yhtä kuningasmielinen kuin kuka tahansa teistä", hän julisti.

Panagoulis sanoi myös, että häntä oli pidetty käsiraudoissa viimeksikuluneet kolme kuukautta, ja että häntä oli tänä aikana lyöty, poltettu, ruoskittu ja kidutettu muulla tavalla.

Panagoulisin rohkea esiintyminen sai huomiota osakseen kautta maailman. Eri maiden diplomaattipiireistä lähetettiin protesteja ja armahduspyyntöjä Kreikan sotilasjuntalle. Tämän protestiliikkeen laajuutta osoittaa se, että vetoomuksia Panagoulisin hengen pelastamiseksi esitettiin sekä Neuvostoliiton hallituksen että roomalaiskatolisen paavin toimesta — ja siltä väliltä.

Ja tällä maailman yleisellä mielipiteellä oli myös tervehdyttävä vaikutus Kreikan "mustiin eversteihin".

AP:n uutistiedossa, missä perjantaiaamuna tiedoitettiin Panagoulisin teloituksen peruuttamisesta, kerrottiin Ateenassa sanotun, että pääministeri Papadopoulos oli neuvotellut sotilasjohtajain kanssa ja varoittanut, että Panagoulisin teloitus tulisi suuresta vahingoittamaan Kreikan hallituksen kuvaa.

"Oikeudellisilla" kysymyksillä ei siis ollut suurtakaan sijaa siinä, estetäänkö Panagoulisin teloitus vai pannaanko ne täytäntöön.

Kysymys oli pääministeri Papadopoulosin selityksen mukaan siitä, että Panagoulisin teloitus tulisi saattamaan Kreikan sotilasjuntan kurjan kuvan vieläkin rumemmaksi.

Hyvä on, että urhea Panagoulis, joka porvarillisiin taistelumenetelmiin eli terrorismiin turvautuen oli menettää hengensä, pelastui viime hetkessä maailman yleisen mielipiteen painostuksen johdosta teloittajiensa kynsistä. Tärkeämpää on kuitenkin se opetus, että yleinen mielipide voi vaikuttaa suuresti jopa sellaiseen sotilasjunttaan, mikä nyt Kreikkaa toistaiseksi väärin hallitsee.

— Känsäkoura.

Urheilua

Havaintoja stadionilta

Vaikka lokakuu oli jo puolivälissä, niin Mexicon auringo oli niin polttava ettei meikäläicen iho kerrassaan kestänyt sitä kuin hetken. Siksi katsojat käyttivätkin päähineitä, enimä.kseen niltä Mexicon leveäreunaisia hattuja joita oli myytävänä portin ulkopuolella suuret röykkiöt.

Kilpailutkin keskeytettiin keskipäivällä periksi tunniksi jos ei ollut menossa jotakin hidasta karsintaa kuten seiväshyppy, joka venyi yli päiväsydämen.

Monenlaista syötävää ja juotavaa sai myös portin ulkopuolella jonne suurin osa yleisöä meni päivällistunnilla.

Minulla kuitenkin oli niin paljon katseltavaa tuolla väliajalla etten malttanut poistua sieltä, sillä silloin laitettiin paikoilleen kaikki ne välineet mitä iltapäivän kilpailuissa tarvittiin, kuten esteet, vesihauta, aidat, hyppytelineet y.m. Miten käytännöllisesti ne olivatkin tehdyt.

Monesti ajattelin että olisipa tässä vieressäni joku hyvistä ystävistäni kuten Niko Piispanen jonka tuottoisalle kynälle olisi paljon kirjoitusmateriaalia. Taikka Paavo Voutilainen joka edelleen säilyttää tervettä sielua terveessä ruumiissa, ja jonka voimistelun ja urheilun koulutustyö on omassa liittossamme erittäin arvokas ja laaja, ana Yrityksen puheenjohtajasta tuohon tyttöön joka tuossa vierelläni istuu.

Tällä kertaa kuvailen 10 km juoksukilpailuja joka olikin yksi parhainta katsottavaa. Siitäkin on jo paljon kirjoitettu vaan en välitä siitä. Kirjoitan niinkuin minä sen näin ja havaintoja tein.

Maaliviivan taakse noin kaksi metriä siitä, järjestyi 41 kilpailijaa, jotka lähettäjä järjesti niin, että sisäradalla oli useampi ja siitä ulkoradalle päin niin, että siellä oli vain yksi paikassaan, muodostaen kuin kiilan sivusta katsottuna. En tiedä millä perusteella hän ne niin järjesti, kuitenkin vinkkasi sormellaan missä kunkin paikka oli. Sen jälkeen vielä kirjanpitäjä tarkasti nimet ja numerot.

Kun tuli komento paikoilleen siirtyi koko joukko lähtöviivalle.

Kun pyssy pamahti oli kuin ammuttu tuo joukko liikkeelle, niin äkäistä se meno oli ensiaskeleelta. Neuvostoliiton Sviridov otti johdon heti alussa. Koko joukko juoksi yhdessä noin neljä kierrosta jolloin se jakaantui kahteen ja siitä edelleen harveni. Kärkijoukko noin 15 miesta pysyi koossa viimeiseen mutkaan asti.

Ottipa Ron Clarke parikin kertaa johdon hetkeksi, samoin teki Belgian Roelants sekä Colombian Flores. Vaan Sviridov tuli taas sivusta ja teki toisinaan etumatkaa muutaman metrin. Kenian Keino oli myöskin kärkijoukossa siihen asti kunnes keskeytti noin kuuden kilometrin paikalla.

Kuitenkin kolme pienikokoista tummaa poikaa juoksi sisäradalla askel askeleelta tuon kärkimiehen kannoilla eivätkä yrittäneetkään johtoa. He olivat Etiopian Mamo, Tunisian Gammoudi ja Kenian Temu. Koska olin aivan kentän reunassa näin myöskin kuinka helppoa oli tuo henkitys noilla kolmella, joskin kaunis juoksutapa oli Clarkella ja Sviridovilla.

Viimeisessä mutkassa Mamo lähti kuin nuoli, kannoillaan Temu, sekä muutaman askeleen jälessä Gammoudi. Valkoiset miehet aivan kuin jäykistyivät, jääden tuossa loppukirissä noin 60 m jälkeen.

Mamo ja Temu juoksivat rinnan viimeiset 50 m ja maaliin tullessa Temu pari metriä edellä. Gammoudi noin 20 m jälessä ja niinhän ne mitalit lipsahtivat Afrikan pojille.

Mitään väsymyksen merkkiä noista kahdesta ensimmäisestä ei huomannut, vaan heti maaliviivan takana alkoivat halaamaan toisiaan.

Clarke kaatui heti maaliin saavuttuaan, jolloin paikalle juoksivat lääkärit happea antamaan. Sviridov näytti olevan hyvässä kunnossa, koska verytteli pitkän aikaa.

Sanomalehti toiminta siellä oli nopeaa, sillä joka ilta kun tulimme stadionilta siinä seitsemän ja kahdeksan välissä saimme ostaa urheilulehden jossa kerrottiin sen päivän kilpailutapahtumat sekä erittäin paljon kuvia niistä.

Tuon kympin juoksun johdosta olikin helgialaisen Roelantsin haastattelu joka vaikutti hyvinkin yliméliseltä. Hän sanoi, että tuollaiset tuntemattomat nimet korjaavat etutilat heiltä suurjuoksijoilta, vaan tulkootpa Euroopan kentille niin näytämme kantapäitä heille. Clarke sanoi, että täällä on ylämaan pojilla paremmat mahdollisuudet, sillä hänelle ei sovi tämä ilmanala.

Kenian Keinosta mainittiin, että hän ei kestänyt tuota hurjaa vauhtia ja uskottavasti hänestä on päässyt Sitä eivät kyllääkän tienneet. Keino oli hyvässä kunnossa, vaan uskoi maanmiehelleen Temulle tuon juoksun, koska 5,000 ja 1,500 olivat vielä jälellä joista hän korjasi hopean ja kullan.

Melkeinpä on uskottavaa, että tuolta Afrikan maista on nousemassa se kaarti joka tulee pitämään juoksuista huolen, koska olympiakullat yhä enempi vaan lähtevät hedän mukanaan.

Myöskin Roelantsin ajattelu voi olla virheellinen. Kyllähän se Euroopan kevyt tivis ilma sopii myös afrikkalaisille, eihän nekään mitään kiduksilla henkitä, vaan tulevaisuudessa kuullaan. — Uuno Korpi.

Bookworld uudelleen toimintaan

Toronto. — Torontossa 72 Gerrard-kadun länsipäässä sijaitseva Bookworld (kirjakauppa) on ilmoittanut palaavansa liiketoimintaan sen oltua suljettuna lyhyen ajan korjaus- ja uudistustöiden vuoksi.

Bookworld kirjakaupalla on huomioonotettava paikka kirjakauppojen keskuudessa, koska sillä on myytävänä suurin valikoima klassillisia ja uusia kirjoja, jotka koskevat sosialismia sekä työväenluokan kirjallisuutta kaikista maailman osista.

Kirjakauppa tuottaa aikakauslehtiä ja julkaisuja uusista valtioista, samoin kuin sosialistisista maistakin ja nämä lisäävät omalta osaltaan kirjakaupan lukemiston monipuolisuutta.

Yleisö on tervetullutta vierailemaan kaupassa. Se sijaitsee 72 Gerrard-kadun länsipäässä lähellä Baykatua. Kauppa on auki maanantaista lauantaihin ja myöskin perjantailtaisin.

Virallinen uudestaanavaus-juhla pidetään perjantai-iltana, joulukuun 6 päivänä, alkaen kello 8.30.

Lisätietoja saa soittamalla mrs D. Stewartille, puhelinnumeroon 368-5336.

Bonnilaistiedemies meni Itä-Saksaan

Itä-Berliini. — Eräs länsi-saksalainen tiedemies esiintyi yllättäen sunnuntaina Itä-Saksan televisiossa tiedottaen, että hän on tullut Itä-Saksan puolelle.

Tämä tiedemies, 38-vuotias Ehrenfried Petras on työskennellyt Länsi-Saksan hallituksen palveluksessa sotilaallisten tutkimusten yhteydessä häntä on väärinkäytetty sodan hyväksi, kuten Petras selitti.

Tri Petras toimi 9 vuotta mikrobiologisessa instituutissa Grafschaft, Sauerlandissa, Länsi-Saksassa lähellä Belgian rajaa.

Minä työskentelin mikrobiologisten ruiskeiden ja kemiallisten sodankäynnin kehittämiseksi, mitkä ovat hyvin läheisesti sidottuna bakteriologiseen sodankäyntiin, selitti tri Petras. Nämä molemmat aseet ovat kehittämiseen liittyneet, joka on pimukset oli annettu Länsi-Saksan hallituksen toimesta, hän selitti.

Kokeiltavana olevien kemikalien joukossa oli VX-niminen aine minkä yksi ainoa tippa hierottuna eläimen nahkaan tappoi sen heti, sanoi tri Petras.

Suomesta kansaneläkkeitä ulkomaille

Helsinki. — Elo—syyskuun vaihteessa maksettiin ulkomaille yhteensä 217 kansaneläkettä. Eläkkeen saajista oli huomattava osa eli 74% naisia, mikä johtunee osaksi siitä, että ulkomailla oleskelun syynä on usein siellä asuvien lastenlasten hoitaminen.

Eläkkeitä maksettiin Ruotsiin 165 USA:han ja Canadaan 12, Australiaan 4, 3 eläkettä maksettiin Espanjaan, Länsi-Saksaan, Neuvostoliittoon, Ranskaan ja Tanskaan, Israeliin maksettiin kaksi eläkettä ja yksi eläke Alankomaihin, Belgiaan, Itävaltaan, Kreikkaan ja Sveitsiin.

Ulkomailla olevalle eläkkeensaajalle maksetaan kansaneläkettä yleensä vain vuoden ajalta. Jos ulkomailla oleskeluun on hyväksyttävä syy, voidaan eläkkeen perusosa ja jos erityiset syyt sitä puoltavat, myös eläkkeen lisäosa sekä eläkkeeseen kuuluva apulisä tai holitolisä senkin jälkeen määrätä maksettavaksi määräajaksi kerrallaan.

— Puolan jokien kuningattaren Weichselin vedet on ohjattu uuteen voimalaitoskanavaan 180 km:n päässä Varsovasta Wloclawekin kaupungin lähistöllä. Paikalle on rakennettu betoni- sekä maatäytepadot sulkuineen sekä 1,600,000 kw:n voimala.

Englannin tarjoamasta atomivoimalasta "susi"

Helsinki. — Viime päivinä on jälleen saatu vakavia näytteitä siitä, miten tunneperäisellä ja suoranaiseen tietämättömyyteen perustuvilla seikoilla — tosiasiat kun tässä yhteydessä eivät painaneet mitään — aiottiin Suomen ensimmäinen atomivoimalahanke ratkaista. Kun ruotsalainen Asea ei vielä tässä vaiheessa tullut kysymykseen, Ruotsilla kun ei ole vielä yhtään kaupallista reaktoria toiminnassa, niin atomivoimalatilauksen piti ehdottomasti sijoittaa Englantiin. Sieltä tilattavan reaktorin piti edustaa aivan ylivetoteknisiikkaa ja hintakin olisi ollut muka kovin halpa.

Englantilaisen Financial Timesin tieteellinen asiantuntija David Fishlock paljasti 4. 11. ilmestyneessä lehden numerossa tosiasian, joka on mykistävä. Se reaktorityyppi (SGH WR) eli raskasvesireaktori, joka piti hankkia Suomeen väen vängällä, on osoittautunut "sudeksi". Tähän reaktorityyppiin perustuva atomivoimala rakennettiin Englannissa Windfrith Heathiin. Kysymyksessä oli kuitenkin vain 100 megawatin prototyyppi, joka on rakennettu enemmän laboratoriomielessä kuin kaupallisessa tarkoituksessa. Tämä atomivoimala käynnistettiin joka tapauksessa viime tammikuussa ja myöhemmin sen vihki juhlallisesti prinssipuoliso, Edinburghin herttua Philip. Siellä kävivät pyhiinvaellusmatkalla myös suomalaiset atomiasiantuntijat sekä vähemmän asioita tuntevat ministerit ja korkeat virkamiehet.

David Fishlockin mukaan Windfrith Heathin raskasvesireaktorissa on ilmennyt seuraavat perustavaa laatua olevat viat: 1) polttoaine-elementtien valppaelevyjen, jotka on päällystetty zirkonium-metalliseoksella, pintaan on ilmestynyt "kuoppia" ("pits") ja 2) reaktoriin oli kerääntynyt sakkaa ("crud"), joka on eräänlaista hitsauksesta irtaantunutta jätettä. Tämä raskasvesireaktori ehti olla käytössä vain 10 kuukautta 50% teholla. Nyt reaktori on pysäytetty kokonaan ja 11 sen 104 polttoainekennosta on lähetetty Windscalen laboratorioihin ("hot cells"), joissa ovat turvallisuussyistä paksut lyijyseinät ja metrin vahvuiset "ikkunat" metallurgien tutkittäviksi.

Tästä on seurauksena 1) Englannin atomivoimapolitiikalta on pudonnut pohja pois ainakin vuodeksi, 2) Englannin mahdollisuudet uudentyyppisten reaktorien vientiin tyrehtyvät toistaiseksi. Kehittyneistä kaasujäähdytteisistä reaktoreista (AGR) on vielä vähemmän kokemusta kuin raskasvesireaktoreista. Englannissa oli suunniteltu raskasvesireaktorista (SGHWR) tyyppiä, jolle Englannin kaupallisen ja teollisen atomienergian tuotannon piti perustua ja jolla Englanti pääsisi tunkeutumaan maailmanmarkkinoille. Toistaiseksi tämä tie on tukossa Katseet kääntyvät yhä enemmän ns. hyötyreaktoreihin ("breeder"), jotka tutkitaan ja kokeillaan ankarasti sekä idässä että lännessä, mutta joiden käyttö on ajankohtainen vasta 1980-luvulla, sanovat asiantuntijat. Edellä olevan perusteella olisi korkea aika, että Suomenkin ensimmäisessä atomivoimalahankkeessa jätettäisiin propaganda syrjään ja siirryttäisiin asialinjalle. — Libra.

Uusi keuhkosyövän paljastamismenetelmä

Tukholma. — Tukholman Sahlbatsbergin sairaalassa on kehitetty uusi menetelmä keuhkosyövän paljastamiseksi taudin alkuvaiheessa, ilmoitti Dagens Nyheter viikonvaihteessa.

Menetelmän on kehittänyt patologisen instituutin apulaisylilääkäri Magnus Nasiell, ja se on pohjana hänen väitöskirjassaan, jota hän aikoo puolustaa 21. marraskuuta.

Jos menetelmä pitää lupauksensa, on toiveita, että monet potilaat voidaan parantaa pysyvästi leikkauksella.

— Tutkimuksemme antavat lisää painavia todisteita siitä, että tupakanpoltolla on ollut edistävä vaikutus syöpäsolujen tai keuhkosyöpätapauksien kehittymisessä, mainitsee tohtori Nasiell lehdelle.

— 19% maailman väestöstä asuu nykyisin yli 100,000 asukkaan kaupungeissa.

Dmitri Gudkov:

VANHAN LIITON UUDESTISYNTY

Länsi-Saksan liittokansleri suoritti äskettäin viikon kestäneen virallisen vierailunsa Lissaboniin ja Madridiin. Tämä oli Länsi-Saksan johtajien ensimmäinen matka Iberian niemimaalle. Kummassakin pääkaupungissa Kurt Kiesinger otettiin vastaan avoimin sylin. Eräät länsilehdet ovat taipuvaisia uskomaan, että vastaanottoon vaikuttivat "vanhat suhteet". Olivathan natsifyhrerit aikoinaan pitäneet huolta niin Salazarista kuin Francostakin ja antaneet viimeksi mainitulle sotilaallista apua Espanjan tasavallan tukahduttamiseksi. Mutta kysymys ei tietenkään ollut pelkistä historiallisista sympatioista.

Käyttämällä Tshekkoslovakian tapauksia hyväkseen Länsi-Saksan johtajat pyrkivät elvyttämään kylmän sodan, aktivoimaan NATO:n hyökkäysliiton toimintaa ja tehostamaan sen sotilaallista mahtia. Samalla he laskevat voivansa toteuttaa myös omat sotilaalliset suunnitelmansa, lisätä Bundeswehrin iskuvoimaa ja turvata sille ydinaseet.

Bonnin kehotukset lujittaa Länsi-Euroopan rajoja eivät ole saaneet erityistä innostusta aikaan useimmissa NATOn jäsenissä, jotka ymmärtävät, ettei Länsi-Eurooppaa itse asiassa mikään uhkaa ja että neuvostojoukot vietiin Tshekkoslovakiaan vain väliaikaisesti ja puolustuksellisista syistä. Toisin ajattelevat Espanjan ja Portugalin vallanpitäjät. He tukevat innokkaasti Bonnin hankkeita.

Portugalin ja Espanjan vallanpitäjät eivät ole tällä kannalla pelkästään henkilökohtaisesta myötätunnosta Kiesingeriä kohtaan. Heillä on omat päämääränsä. Niin Lissabonin kuin Madridinkin fasistiset hallitukset haluavat NATO-valtojen auttavan niitä lujittamaan maan sisäistä tilannetta. Toiseksi Salazarin juntta laskelmoi, että liiton toiminnan aktivoituminen lisää sen jäsenten avun antoa Portugalin sodankäynnille Angolan, Mosambikin ja muiden afrikkalaisalueiden vapautusliikkeitä vastaan.

Angolan, Mosambikin ja Portugalin Guinean sota nielee leijonan osan Lissabonin laihasta budjetista. Sotilasmäärärahat olivat tänä vuonna miltei 200 milj. dollaria eli 40% kaikista menoista. Rangaistusjoukot kärsivät yhä suurempia tappioita afrikkalaisen vapautusliikkeen iskuista. Salazarin juntta toivoo, että USA, Englanti ja myös Länsi-Saksa lisäisivät tukeaan Kiesingerin myötävaikutuksella. Siitä hyvästä se on valmis luovuttamaan auttajilleen siirtomaittensa rikkaita luonnonvaroja, esim. Angolan rautamalmia, kuparia, öljyä ja timantteja.

Madridissa toivotaan voitavan käyttää hyväksi Bonnin lietsomaa jännitystä Euroopassa siten, että Espanja pääsisi NATOn ja yhteismarkkinain jäsenyyteen.

Länsilehtien uutisista ja kommenteista näkyy, että Kiesinger kannatti Portugalin ja Espanjan vallanpitäjien vaatimuksia korostaen, että Bonnia yhdistää heihin yhteinen näkökanta. Hän ilmoitti mm. että Portugalia autetaan poistamaan Länsi-Saksan kanssa käytävän kaupan vajaus, 128 miljoonaa dollaria ja että Länsi-Saksa pitää Portugalin siirtomaita "provinsseina", joilla ei ole oikeutta itsenäisyyteen. Länsisaksalaisen Die Welt-lehden mukaan liittokansleri suhtautui ymmärtämyksellä Espanjan pyrkimykseen päästä NATO:on ja yhteismarkkinoihin sekä laajentaa kauppaansa Länsi-Saksan kanssa.

Bonnin vieras vaati myös vastapalveluksia Salazarin ja Francon hallituksilta. Hän vaati Länsi-Saksalle myönteistä päätöstä Bejan sotilastukikohdasta sekä Bundeswehrin lentokoneiden oikeutta lentää tähän tukikohtaan Espanjan alueen ylitse. Liittokansleri käytti vierailua hyväkseen lietsoakseen kilpailun henkeä ja kylmää sotaa, lujittaakseen Bonnin ja Washingtonin militaristisia asemia Pyreneitten niemimaalla ja takoakseen liittoa taantumuksellisimpien kansainvälisten voimien kesken. Kuten kolmekymmentä vuotta sitten, niin nytkin tämä allianssi palvelee vain sotavalmisteluja on uhkana kansojen turvallisuudelle ja kantaa selvästi kolonialistisia piirteitä.

ETELÄPÄÄN KUULUMISIA

South Porcupine. — Terveisiä jälleen täälltä ylämaista. Olemme saaneet elää erikoisen kauniiden syysilmojen mukana. Järvet eivät ole vielä jäässä, eikä luntakaan ole kuin nimeksi. Tästä johtuen jotkut ennustelevat "vihreätä joulua."

Nyt täällä pohjantähden alla on herätetty tykkänään uusi "aitiiri" eli ajatus ja tämän johdosta seutukuntamme tulee ehkä koko maailman huomion kohteeksi.

Asia on siten, että nämä pohjoisen kuntien, pitäjien ja kauppaloiden johtavat miehet kokoontuivat joku aika sitten Cochranessa, neuvottelemaan näistä pohjoisen asioista. Niin siellä oli herännyt aivan uusi kysymys. Timminsin kauppalan valtuuston jäsenen D. D. Mckinnonin ajatus on että Canadaan pitäisi muodostaa 11 maakuntaa. Tämä uusi maakunta tulisi käsittämään koko Pohjois-Ontarion ja paljolta osalta Pohjois-Quebeciakin, joten pinta-alallisesti siinä kyllä olisi tilaa vaikka kahdellekin maakunnalle. Mutta väestöllisesti se tuskin tulisi vastaamaan Toronton kaupunkia.

Asian perusteluiksi esitetään, että nykyinen Ontarion hallitus ja lainlaatijakunta eivät kiinnitä mitään huominota väestömme toimeentulon edistämiseksi, ei muuta kuin peritään verot ja kolutaan kansallisrikkaudet, joilla "porsastelevat" tykkänään toiset miehet. Ja ne, jotka tuottavat noita arvoja, saavat katsella tätä peliä ikäänkuin toisen luokan kansalaisina. Kaikkihan tämä on totta. Mutta epäilen josko eri maakunnan muodostaminen paljoakaan parantaisi näitä pohjoisen oloja. Ei ainakaan ensimmäisen sadan vuoden aikana!

Mutta "tointa" siinä olisi. Ensinnäkin yhden miespolven ajan saisimme keskustella, että mistä paikkakunnasta tehtäisiin se pääkaupunki, (itse kohdaltani esittäisin tätä South Porcupinea, koska tässä olisi niin paljon raivatuita peltoja kaupunkin paikaksi, eikä oikein suuri metsäkään ole niihin vielä ehtinyt kasvaa).

Niin todella mehän elämme hyvin nopeasti muuttuvassa ajankohdessa. Aivan viime vuosina ovat muuttuneet nämä koulu-olot tykkänään. Täälläkin on särjetty monta kovettua koulurakennusta, ja nyt kuljetetaan busseilla lapset laajoilta alueilta yhteisiin suurempiin kouluihin. Koululautakunnat häviävät lähitulevaisuudessa hyvin vähäksi. Tällekin seudulle tulee vain yksi lautakunta, joka käsittää monet kauppalat ja kymmenet kunnat. Näin ollen monet menettävät pieniä virkapaikkoja, joista olisi aina pientä sivutuloa, mutta nykyaika ei katso näitä seikkoja ollenkaan.

* * *

Kuolonsaalista. Viime viikon torstaina nukkui ikuiseen uneensa täkäläisessä yleisessä sairaalassa pohjoisen pitkäaikainen asukas ja kansalaisemme mrs Anna Salo. Edesmennyt Anna Salo oli syntynyt Kajaanissa., ja oli kuollessaan 70 vuoden ikäinen. Vainajaa jäi lähinnä kaipaamaan 1 poika Kauko Salo täällä kultaalueella ja kaksi lastenlasta perheineen, sekä laaja tuttavapiiri näissä pohjoisen kylissä. Hautaus viime lauantaina muodostui sukulaisten ja tuttavien mieliin jääväksi hyvästijättötilaisuudeksi. Ruumiin siunauksen täkäläisessä Thomas hautaustoimistossa ja kauppalamme uudella hautausmaalla suoritti Anglikaanisen seurakunnan pastori W. H. Gibson, ja kantajina palvelivat seuraavat: Aarne Purra, Heikki Lehtola, Reino Mannila, Herman Nurmi. Kusti Rantala ja Armas Vaanan. Monikymmenvuotisen elämänsä aikana kuului Anna myöskin lehtiemme Liekin ja Vapauden vakituiseen lukijakuntaan, sekä aikoinaan C. S. J. Timminsin osaston vilkkaaseen kulttuuri-toimintaan, kuuluen vuosia kulta-alueella tunnettuun sekakuoro "Sointuun" ja osallistui lukuisiin järjestötehtäviin. — E. H.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Kaksoiskaupungeissa ei tänä syksynä ole yleisiä vaaleja. Ainoastaan yhdistämissuunnitelman mukaisessa järjestyksessä suoritetaan edustajain valinta "Lakehead Educational Boardiin". Kummastakin kaupungista valitaan 6 jäsentä.

Port Arthurissa nimityskokouksessa asetettiin seuraavat ehdokkaat: David C. Arnott, mrs Mary Burns, J. M. Goulet, T. E. Inglis, Isabella M. Kelly, David Morgan, Eric Peterson, mrs S. E. Simonsen ja J. R. Symington.

Fort Williamissa nimitetyt ehdokkaat ovat seuraavat: Dorothy Adams, Stanley Dromisky, Marilyn MacLeod, Charles Grant, Dugald McGlashman, Earl Piper, Patrick Wesley, Hugh Cook, Rob. McCranor L. Hastings, Thomas McKee ja Agnew Johnston.

Shunian kunnallisliiton alueellla valitaan myös kunnan esimies, jota varten nimitettiin ehdokkaiksi William Kosky, B. Smith ja G. Wardrope. Kunnallisliiton valtuustoon valitaan McIntyre kunnasta kaksi, McTavis ja McGregor kunnista kummastakin yksi.

Neebingin ja Paipoonagen kunnallisalueiden kaksivuotinen varsinainen valtuusto jatkaa ja nyt asetettiin vain ehdokkaat Järvienpään yhteiseen koululautakuntaan.

Geraltonin kunnan esimieheksi tuli Harry Assad, 5 ehdokasta koululautakuntaan, joista Beardmoren kunnasta tulee yksi.

* * *

Lakehead Co-op Abottoir Ltd teurastuslaitos voi nyt työskennellä viisi päivää viikossa, sillä maakunnallinen edustaja A. Weir saapui Hamiltonista suorittamaan tarkastustyön. Sikoja lahdataan tiistaisin ja raavaan lihan tarkastus suoritetaan neljänä viikon päivinä.

Johtokunta vapautti tehtävästään presidentti Basil Smithin ja hänen tilalleen valittiin Otto Dahl, farmari Pass Laken alueelta. — ATH.

Port Arthur. — Labour Bazaar komitean toimeenpanemain Harvesti Bazaar-seurapeli- ja myyjäis-iltojen kolmannen illan ilojen lopussa viime lauantai-iltana suoritettiin lahjavoittojen jakaminen ovilipuille, joita olivat hankkineet tilaisuuteen osallistuneet ja ulkopuoliset. Ne jakaantuivat seuraavasti: Ensimmäinen voitto numerolle 592, toinen voitto numerolle 2310, kolmas voitto numerolle 1432; neljäs voitto numerolle 2383 viides voitto numerolle 1920 ja kuudes numerolle 2488.

Tilaisuuden lopussa komitean puolesta lausuttiin kiitos tavarain lahjoittajille, onnittelukiitos voittajille ja kaikille osallistujille. — ATH.

Toronton kuulumisia

Toronto. — Joulukin on taas aivan ovella ja kyllä sen näkeekin kun kuljeskelee noissa kaupoissa. Tavaraa on kaikki paikat täynnä. Suurta humpuukia, osta tänään, maksa tammikuussa.

Sudburylaiset näyttämötoverit vierailevat Don-haalilla näytelmällä "Veljekset Taverna", lauantaina tk. 30 pnä kello 7 illalla. Tervetuloa, läheltä ja kaukaa.

Meillä on Don-haalilla joulumyyjäiset. Myydään kaikenlaista hyvää tavaraa, joululahjoiksi sopivaa, ja myös kotitekoisia säilykkeitä, kaakkuja, pikkuleipiä, piirakoita v.m. lahjoitukset tervetulleita.

Finlandia-kuoron konsertti on sunnuntaina joulukuun 8 pnä kello 4 ip. On taas koetettu saada monipuolinen ohjelma, joten tulkaa nauttimaan kuoron järjestämästä tilaisuudesta.

Uuden vuoden kabaretti Don-haalilla tiistaina, joulukuun 31 pnä. Siellä taas tapaamme tuttavamme vuoden viimeisenä päivänä. Hankkikaa lippunne ajoissa, että saatte mieluisan pöytäpaikan. Lipun hinta ainoastaan 3 dollaria.

Muistakaa kaikki tilaisuudet.

— O. A. S.

SUOMALAISET KUVALEHDET

tarjoavat teille ja omaisillenne

PARHAAN JOULULAHJAN

	Canadassa			
Suomen Kuvalehti	$18.15	$ 9.65	Metsystäs ja Kaalastus	$6.60
Seura	19.25	10.20	Novelli	6.60
Hopeapeili	18.70	9.90	Tuulilasi (autolehti)	6.60
Kotiliesi	11.00	5.80	Kauniś Koti	6.60
Suomalainen Suomi	8.80		Käytännön Maamies	6.60
Nakke (lastenlehti)	8.80		Parnasso	6.60
Muoti-Sorja	6.60		Omin käsin	3.85
Terveydenhoitolehti	6.60		Kotikokki	3.30

Pääasiasmies ja seuraavat asiamiehemme ottavat vastaan tilauksia ja toivottavat teille

Hauskaa Joulu ja Onnea Uudelle Vuodelle!

EDMONTON, Alta., ... Irja Kuusela, 11608 139th St.
KENOGAMI, Que. .... Sanni Pekkanen, 51 Dupont St.
PORT ARTHUR, Ont. .. Finnish Books Store, Bay and Algoma St.
PORT ARTHUR, Ont. .... Canadan Uutiset, Box 418
PORT ARTHUR, Ont. .... Ellen Karila, 301 Bay St.
SAUL STE. MARIE, Ont. ...... Lyyli Nenonen, 331 Albert St. W.
SUDBURY, Ont. .... Vapaus Publishing Co., Box 69
SUDBURY, Ont. .... Paavo Ruohonen, 357 Burton Ave.
TIMMINS, Ont. .... Irene Kivi, Box 731
TORONTO, ONT.. .... Vapaa Sana Press, 400 Queen St. W.
TORONTO, Ont. .... Aimo Mustonen, 208 Jones Ave.
VANCOUVER, B.C. ...... Rev. Olli Jokisaari, 320 E. Hastings St.

Pääasiamies: HERMAN RAMO
150 N. Ridge St. Port Chester, N.Y., 10573

(26—30)

TORONTOON UUSI SUOMALAINEN KIINTEISTÖVÄLITYSTOIMISTO

Lauri Kangas ilmoittaa, että hän on nyt itsenäinen yrittäjä kiinteistövälitysalalla. Aikaisemmin hän toimi erään suuren torontolaisen kiinteistövälitysliikkeen palveluksessa myyntimiehenä.

Lauri Kangas on syntynyt Pohjois-Ontariossa ja asuu nyt Willowdalessa vaimonsa ja kuuden lapsensa kanssa.

Hän on suorittanut loppututkinnot Waterloon luterilaisessa yliopistossa ja myös Länsi-Ontarion yliopistossa.

Omana näkemyksenään Canadan asuntokriisiin hän uskoo, että vastaus on ns. osaketaloasunnoissa, koska yhden perheen omakotitalon hankkiminen ja sen ylläpitäminen on aivan liian kallista.

Lauri Kangas on jo perustanut kaksi tällaista asuntoyhtymää Torontoon vuoden aikana, toinen sijaitsee Downsview'ssa, 1 Tavistock Rd. ja toinen Willowdalessa 680 Sheppard Ave. East.

Hän on valmiina avustamaan ja neuvomaan teitä kaikissa kiinteistöasioita koskevissa kysymyksissä.

LAURI KANGAS, Real Estate Broker
Puhelin 223-0335 Willowdale, Ont.

JOKA MIEHEN JA NAISEN TASKUKIRJA

"TASKUKALENTERI 1969"

ON NYT ILMESTYNYT

132 Sivua Hinta 75c

(Ontariossa lisättävä 5% myyntivero, joka on 4 senttiä)

Taskukalenteri

SISÄLTÖLUETTELO:

Kalenteriosasto, käsittäen nimipäivät, merkkipäivät ja muistiinpanosivut
Eläkkeet Canadassa
Taattu $105 kuukausitulo
Työkyvyttömyyseläkkeet
Jälkeenjääneitten etuisuudet
Canadan eläkesuunnitelman hautausapu
Leskien eläke
Erikoismääritelmiä eläkkeestä 1968-69
Milloin leskeneläke alkaa
Orpojen etuisuudet
Äitien avustus Ontariossa
Sokeiden avustus. Ont.
Canadan juhlapäiviä
Canadan uudet postimaksut
Lämpömittarit
Lämpömittarien vertailu
Canadan mittoja ja painoja
Tietoja Suomesta

Hankkikaa itsellenne tämä käytännöllinen taskukirja "Taskukalenteri 1969". Siinä on paljon tärkeitä ja hyödyllisiä tietoja jokaiselle kansalaisellemme.

Taskukalenterin tilauksista jotka käsittää 5 kpl. tai enemmän myönnetään asiakkaille 15% palkkio. Kirjakaupoille ja jälleenmyyjille erikoisalennus.

Taskukalenteria on saatavana paikkakuntanne asiamiehiltä tai tilaamalla osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
P.O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture
LIMITED
KARL. A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

UUSI LOISTELIAS ja ajankohtainen JULKAISU
KERRAN KUUKAUDESSA
1 vuosikerta Canadaan $5.75
MAAILMA JA ME

IRTONUMEROT 60c
Postitse lähetettynä 70c
TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS
PUBLISHING CO. LTD.
BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

Tilatkaa Vapaus

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

"Veljekset Taverna" -näytelmän harjoitukset Finnish-haalilla tiistaina t. k. 26 pnä ja torstaina t. k. 28 pnä kello 7.30 illalla. Toronton vierailu on Don-haalilla lauantaina t. k. 30 pnä kello 7 illalla.

"Lasten suomikoulu" Finnish-haalilla torstai-iltaisin kello 5.30 ip. Harjoitellaan mm. joulujuhla ohjelmaa. Kaikki lapset tervetulleita.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkoisin klo 7.30 ip.

Kirjasto auki Finnish-haalilla keskiviikkoisin kello 7—8 illalla.

Työn Puiston mainio sauna on yleisön käytettävissä keskiviikkoisin lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Sävel-kuoron päivällis-konsertti Finnish-haalilla ensi sunnuntaina joulukuun 1 pnä kello 1 ip. Ohjelma aloitetaan viimeistään 2.30 ip.

Lastenkomitean seurapelit lasten joulujuhlan rahoittamiseksi Finnish-haalilla torstaina joulukuun 5 pnä kello 7.30 illalla. Lahjavoittoja otetaan kiitollisuudella vastaan. Tervetuloa.

Sävel-kuoron päivälliset ja konsertti

Muistutamme vielä Sävel-kuoron päivällisistä ja konsertista joulukuun 1 päivänä. Kuorolaiset tekevät kaikkensa että ruuat ovat maukkaita ja monipuolisia, joten kaikki saavat makunsa mukaan. Aterointi aloitetaan kello 1 päivällä ja konsertti ohjelma aloitetaan heti ruokailun päätyttyä, viimeistään 2.30.

Tervetuloa viettämään rattoisa iltapäivä. — S.

Mies löydettiin kuolleena eräältä huoltoasemalta

Garson. — Eräs huoltoasemalla työskentelevä mies löydettiin sunnuntaiaamuna kuolleena Falconbridge roadilla sijaitsevalla huoltoasemalla.

Alex Dion, 39, löydettiin huoltoasemarakennuksessa käynnissä olleen hinausauton istuimelta. Kaikki huoltoaseman ovet olivat suljettuna. Dion oli työvuorolla lauantai-iltana.

Dion todettiin kuolleeksi sen jälkeen kun hänet oli siirretty sairasautolla Sudburyn Memorial sairaalaan. Ruumiinavaus suoritettiin sunnuntaina ja tri J. A. Pidutti toimi kuolemansyyntutkijana.

Dion oli asumuerossa vaimostaan ja hänen tyttärensä asuu Garsonissa ja kolme poikaa Skeadin alueella.

Lääkäriä sakotettiin vastaanoton kotona järjestämisestä

Eräs sudburylainen lääkäri tuomittiin tuomari Carl Waisbergin oikeusistunnossa maksamaan $50 sakko ja kulut sen johdosta kun hän oli vastaanottanut potilaita kodissaan.

Sudburyn sivulakivirkailija William Paul sanoi tri Servis Blaisin saaneen kaupungin järjestelylautakunnan kirjeen, jossa hänelle selitettiin, että potilaiden kotona vastaanottaminen on sivulain vastaista.

Tri Blaisille myönnettiin yksi kuukausi aikaa etsiä vastaanottohuoneisto muualta.

Mr Paul sanoi, että syytös nostettiin lokakuun 30 päivänä, jolloin hän sai tietää, että tri Blais vastaanottaa potilaita edelleenkin kotonaan. Sivulaki kieltää viraston kotona pitämisen yksiperheisten asuntoalueella.

Tri Blais sanoi harjoittaneensa potilaiden kotonaan vastaanottoa vuodesta 1956 lähtien. Hän sanoi etsineensä virastoa muualta heti sen jälkeen kun sivulaki hyväksyttiin mutta ei ole löytänyt sopivaa viratopaikkaa.

Autokolarit vaativat 4 kuolonuhria

Viime viikonlopulla sattuneet kaksi erillistä autokolaria vaati yhteensä neljä kuolonuhria. Molemmat kolarit tapahtuivat no. 17 maantien Sudburysta länteen sijaitsevalla osuudella.

Kolme henkilöä sai surmansa perjantaiaamuna noin mailin päässä Whitefishistä tapahtuneessa kolmen auton kolarissa.

Neljäs henkilö sai surmansa kahden auton yhteentörmäyksessä lähellä Copper Cliffiä.

Whitefishin lähellä tapahtuneessa onnettomuudessa saivat surmansa mr ja mrs Lawrence Savage Little Currentista ja Peter Perih R. R. 2, Powessanista, läheltä North Baytä.

Lähellä Copper Cliffiä tapahtunut auto-onnettomuus surmasi 28-vuotiaan Wayne Clairin R. R. 1, Copper Cliffistä. Hän solmi avioliiton vuonna 1963 Lillian J. Suomun kanssa ja heillä on yksi 2-vuotias lapsi.

Poliisi sanoi, että Clair menetti ilmeisesti autonsa hallinnan ohittaessan läntiseen suuntaan matkalla olleen Conrad Duben ohjaaman auton ja törmäsi itäiseen suuntaan matkalla auton takaosaan. Clair todettiin onnettomuuspaikalla kuolleeksi.

Mrs Savage kuoli myöskin onnettomuuspaikalla, mutta hänen aviomiehensä ja Peter Perih todettiin kuolleeksi vasta sairaalassa.

Maakuntapoliisin puhemies sanoi, että mr Perih poistui ilmeisesti omalta ajokaistaltaan ohittaakseen pysähdyksissä olleen vasempaan käännökseen valmistuvan auton ja törmäsi suoraan päin mr ja mrs Savagen autoa, joka oli matkalla vastakkaiseen suuntaan.

Loblawn työläiset saivat huomatun palkankorotuksen

Retail, Wholesale and Department Store Union virkailijat tiedoittivat viikonvaihteessa, että unionin työläisten ja Loblaw-sekatavarakauppayhtiö ovat päässeet sopimukseen työkiistakysymyksissä, jotka ovat olleet Sudburyn alueella neuvottelujen alaisena useamman kuukauden ajan.

Loblawn työläiset äänestivät 90-prosenttisesti neuvottelukomitean ehdotusten hyväksymisen puolesta. Uusi työehtosopimus päättyy vuoden 1970 elokuussa.

Työehtosopimus takaa liikkeen miespuolisille työläisille 60 sentin tuntipalkan korotuksen sopimuksen voimassaoloaikana ja naispuolisille työläisille 50 sentin tuntipalkankorotuksen.

Nämä palkankorotukset tulevat nostamaan työläisten alhaisimman viikottaisen (naisten) kokonaistulon 115.60 dollariin ja korkeintaan 175.-60 dollaria viikossa, joka maksetaan miespuolisille työläisille ja lihan leikkaajille.

Tämä uusi sopimus takaa elokuun 18 päivään asti taaksehtivat palkankorotukset. Sopimuksen alaisuudessa on Sudburyn alueella noin 100 työläistä.

Metsästäjä menehtyi heikkoihin jäihin

Kormak. — Eräs Sault Ste. Mariesta kotoisin ollut metsästäjä menehtyi lauantaina jäihin lähellä tätä kylää virtaavassa Kenogami-joessa, joka oli jäätynyt suurimmalta osalta.

Philip Lewis, 35, oli hirvenmetsästysretkellä kahden muun suomalaisen miehen kanssa, mutta hän oli onnettomuuden sattuessa yksistään jäällä. Hänen metsästystoverinsa riensivät läheisyydessä sijaitsevalle Kormakin metsäkämpälle lisäapua saadakseen.

Metsäyhtiön työnjohtajana toimiva Elmer Korpela meni onnettomuuspaikalle veneen kanssa ja sai vedettyä Lewisin maihin. Poliisien lausuntojen mukaan hiljattain satanut lumi oli heikentänyt jään kestävyyttä ja sillä kohtaa missä Lewis putosi jään läpi se oli erittäin heikkoa.

Tri G. E. Young, Chapleausta, on nimittänyt kuolemansyyntutkijaksi.

— Newyorkilaiset hengittävät kaupungin pormestarin John Lindsayn mukaan tätä nykyä sisäänsä 25 prosenttia vähemmän rikkidioksidia kuin kaksi vuotta sitten.

POLIISIT VANGITSIVAT 90 YLIOPPILASTA

Simon Fraserin oppilaat kävelivät vastarinnatta heitä odottaneisiin poliisiautoihin

Burnaby, B.C. — Simon Fraserin yliopiston hallintorakennuksen protestimielessä viime keskiviikkona haltuunsa ottaneet oppilaat määrättiin poliisien toimesta poistumaan hallintorakennuksesta viime lauantaina ja kun he kieltäytyivät niin poliisit pidättivät 90 oppilasta.

Noin 60 oppilasta poistui hallintorakennuksesta poliisien annettua oppilaille 30 minuutin poistumisaikaa.

Poliisit hajoittivat istumalakon yliopiston virkaatekevän presidentin tri Kenneth Strandin pyynnöstä. Strand oli kieltäytynyt neuvottelemasta 150 oppilaan kanssa. Oppilaat kuuluvat "Students for a Democratic University" järjestön jäsenyyteen.

Oppilaat ottivat hallintorakennuksen haltuunsa saadakseen huomiota kolmelle esittämälleen valitukselle: Enemmän varoja paremman koulutuksen rahastamiseksi; hallinnolliset arkistot oppilaiden tutkittaviksi ja sisäänkirjoitushyvityksiä muissa yliopistoissa suoritetuista kursseista.

Oppilaat poistuivat rauhallisesti poliisien ympäröimästä viisikerroksisesta hallintorakennuksesta ja heidät ajettiin odottaviin "mustiin maijoihin" ja linja-autoihin sekä kuljetettiin pois yliopiston alueelta.

Poliisien puhemies sanoi, että oppilaita vastaan nostetaan syytteet rikoslain 372 pykälän nojalla, joka koskee omaisuuksien tehtyä vahinkoa ja omaisuuksien luokse päästämisen ehkäisyä.

Simon Fraser-yliopisto on ollut kiistakysymysten kuumimpia yliopistoja Canadassa. Näissä kiistakysymyksissä on ollut osapuolina oppilaat, tiedekunta, hallinto ja British Columbian maakuntahallitus. Yliopisto avattiin noin 38 kuukautta sitten.

Yliopistolla on ollut yksi vakituinen presidentti, kaksi virkaatekevää presidenttiä, yksi kansleri ja joukottain käskynhaltijoita, jotka ovat johtaneet sen toimintaa. Se oli Canadan yliopistojen opettajayhdistyksen taholta sensuurin alaisena kuusi kuukautta "huonon hallintopolitiikan" johdosta.

Simon Fraserin yliopistolla on noin 8,000 oppilasta.

Greene sai "lievän" sydänkohtauksen

Ottawa. — Canadan energiaministeri J. J. Greene, 48, on sairaalahoidossa saatuaan "lievän sydänkohtauksen" viime keskiviikkona. Eräs ministerin apulainen sanoi hänen joutuvan olemaan sairaalassa vähintään kaksi viikkoa. Greene sai sydän kohtauksen ollessaan Canadan luonnonvarainministerien valtuuston johtajien kokouksessa ja hänet kuljetettiin Ottawan Royal Victorian sairaalaan.

Canadan puolustusvoimille 6.5 pros. palkankorotus

Ottawa. — Canadan puolustusministeri Leo Cadieux ilmoitti viikonlopulla, että Canadan puolusvoimien vakituiselle ja reservisotilaille annetaan noin 6.5 prosentin palkankorotus, joka taannehtii lokakuun 1 päivään 1968.

Kenraalit saavat kaikkein suurimman palkankorotuksen $140 kuukaudessa kenraaliluutnantin nykyiseen $2,307 kuukausipalkkaan.

Sotilaat saavat kaikkein pienimmän palkankorotuksen $10 kuukaudessa perusharjoituksessa olevan sotilaan $225 kukausipalkkaan.

Canadan armeijassa on tällä hetkellä noin 98,500 vakituista sotilasta ja reserviläisiä on noin 30,000 sotilasta. Reserviläisten palkankorotusten suuruudesta ilmoitetaan myöhemmin.

Palkankorotukset on otettu huomioon 1968—69 vuosibudjetissa ja niiden osuudelle lankeaa puolustusmenoista 1.7 miljardia dollaria.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjoista

Sudburyn seudun kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi on saatu taas kaksi lahjoitusta; Toivo Penttilä, Long Lakelta on lahjoittanut $3.00 ja Anna Honkanen, Worthingtonista $2.00.

CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoituksista.

Neekeri ennustaa sotalakia USAssa

Hampstead, N. Y. — Neekerikirjailija Louis Lomax sanoi Hofstran yliopistolla pitämänsä puheen yhteydessä viime viikonlopulla, että hän odottaa joutuvansa jossain Yhdysvalloissa sijaitsevalle keskitysleirille ennen vuoden 1972 presidentinvaaleja.

Lisäksi tämä palkinnon saanut kirjailija sanoi, että on täydellisesti mahdollista, jotta tällä keskitysleirillä tulee hänen kanssaan olemaan noin 10,000 siviilioikeustaistelijaa.

Lomax sanoi odottavansa seuraavaksi presidentiksi valitun Richard Nixonin turvautuvan sotalakiin pitääkseen lain ja oikeuden voimassa kaupungeissa hallintokautenaan.

Trudeau selitti Canadan Kiinan kantaa YK:ssa

Ottawa. — Pääministeri Pierre Trudeau sanoi viime viikon lopulla alahuoneen istunnossa, että hallitus haluaa vapaat kädet Kiinan tunnustamiskysymyksessä. Trudeau selitti miksi Canada jätti käyttämättä äänioikeutensa päätöslauselmaehdotuksessa, että Kiina hyväksyttäisiin YK:n jäseneksi.

Pääministeri vastasi NDP:n parlamenttijohtajan David Lewisin kysymykseen, että miksei Canada äänestänyt Italian ehdotuksen suhteen, jotta kysymys Kiinan YK:n jäseneksi hyväksyminen jätettäisiin YK:n komitean harkittavaksi.

Trudeau sanoi Canadan äänestäneen siten, että se viivyttäisi Kiinan kysymyksen käsittelyä.

— COMECON:in jäsenmaat ovat spesialisoineet noin 2,000 koneenrakennustuotelajin tuotannon ja yli 2,000 kemiallisen tuotteen tuotannon.

Maailman kauppa kasvaa 8 prosentilla

Geneve. — Maailman kaupan odotetaan kasvavan 8 prosenttia tänä vuonna kasvun oltua viime vuonna vain 5 prosenttia, ilmenee tulli- ja tariffijärjestö Gattin viikko sitten sunnuntaina julkaisemasta vuosikatsauksesta.

Katsauksessa arvioidaan teollisuusmaiden viennin kasvavan tänä vuonna noin 9 prosenttia ja tuonnin suunnilleen yhtä paljon. Kaupan ylijäämä on odotettavissa EEC-maissa, ja se tulee korvaamaan vajauksen Eftassa ja ehkä myös Pohjois-Amerikassa.

Yksityisten maiden kohdalla katsauksessa todetaan, että taloudellinen tilanne on liian epävarma luotettavien ennusteiden esittämiseen. Kasvutahdin arvellaan kuitenkin olevan keskimääräistä suurempi Japanissa, Benelux-maissa, Länsi-Saksassa ja Italiassa ja keskimääräistä pienempi Yhdysvalloissa, Ranskassa ja Englannissa.

Teollisuusmaiden viennin suuri kasvu (8 prosenttia) tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla, johtui pääasiallisesti Yhdysvaltain ja Japanin tuontitarpeesta. Yhdysvaltain tuonti kasvoi 21 prosenttia, mutta vienti vain 6 prosenttia. Toisaalta Japanin tuonti kasvoi 12 prosenttia, mutta sen vienti 20 prosenttia.

EEC:n vienti kasvoi tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla 9 prosenttia, mutta Eftan vain yhden prosentin. EEC:n vienti oli tänä aikana ensimmäisen kerran kaksi kertaa niin suuri kuin Eftan, kun se kymmenen vuotta sitten oli vain 47 prosenttia suurempi.

Kehitysmaista tilastossa sanotaan, että on syytä olettaa kaupan kasvavan niiden eduksi. Kehitysmaiden vienti tulee tänä vuonna kasvamaan noin 6—8 prosenttia, kasvun oltua viime vuonna 2,5 prosenttia. Niiden tuonti tulee kasvamaan luultavasti 4—6 prosenttia. Täten vuonna 1967 lisääntynyt kauppavajaus pienenee jälleen.

Uusi rotulaki astui voimaan Englannissa

Lontoo. — Tänään (tiistaina) astui Englannissa voimaan laki, joka kieltää esimerkiksi seuraavanlaisten ilmoitusten yleisön nähtäväksi asettamisen: "Huone vuokrattavana — valkoisille ainoastaan."

Samassa suhteessa tulee myöskin olemaan lakivastaista harjoittaa rotusyrjintää työmailla, koulutuksessa ja kaikenlaisissa palvelulaitoksissa, kuten pankeissa, vakuutuslaitoksissa ja kaikissa myyntipaikoissa.

Kaikki nämä alat on nimetty vuoden 1968 rotusuhdelaissa.

— Kolme neljännestä maapallon asukkaista elää kehitysmaissa ja yli puolet maapallon kaikista asukkaista elää Aasiassa.

— Budapestin Ikarus-tehdas on kehittynyt erääksi Euroopan huomattavimmista autobussitehtaista. Tehdas valmistaa vuonna 1970 7,000 autobussia.

TILATKAA VAPAUS!

Kauneimmat
MUISTOJEN KUKAT
edesmenneiden hyvien tuttaviemme
Saima, John ja Vili Turpeisen
MUISTOLLE
Heidän muistoaan kunnioittaen,
Lempi ja Vili Sihlman
Kirkland Lake Ontario

Mielenkiintoinen ja opettava teos näyttämötaiteen harrastajille!
K. S. Stanislavski:
Elämäni näyttämötaiteen palveluksessa
447 SIVUA
HINTA NID. $2.60
K. S. Stanislavskia (1863—1938), Moskovan Taiteellisen Teatterin luojaa, pidetään yhtenä länsimaisen näyttelijän- ja ohjaajantaiteen suurimmista uudistajista ja hänen muistelmateostaan kutsutaan länsimaissa "teatterin raamatuksi".
Stanislavski pyhitti koko elämänsä teatteritaiteelle ja näyttelijöille, hänen muistelmansa sisältävät värikkäitä kuvia vuosisadan alun teatterielämästä, syvällistä taiteen filosofiaa ja nerokkaan näkemyksen leimaamaa käytännön ammattitietoa.
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing
COMPANY LIMITED
P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

HENKILÖKOHTAINEN
JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE
VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN
jotka ilmestyvät
Lännen numero jouluk. 14. pnä
Itä-Canadan joulukuun 17. pnä
Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan.
Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysmalliin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antakaa paikkakuntanne asiamiehelle.

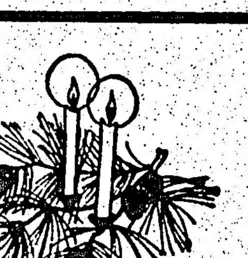

HYVÄÄ JOULUA
JA ONNEA
UUDELLE VUODELLE

toivotamme kaikille tovereillemme ja ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

HINTA $5.00

HAUSKAA JOULUA
JA ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA

toivotamme kaikille ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

HINTA $3.00

Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 Sudbury, Ont.

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE
VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN
JOTKA ILMESTYVÄT SEURAAVASTI: LÄNNEN NUMERO JOULUK. 14. ja ITÄ-CANADAN NUMERO JOULUK.17. P
Teillä on mainio tilaisuus VAPAUDEN joulunumerojen palstoillla toivottaa HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA ystävillenne ja tuttavilenne kautta Canadan. Tavallisten tervehdysten hinnat vaihtelevat 50 sentistä dollariin.

Kerääjän nimi ....

Palkkakunta ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

NIMI	$	¢

FINLANDIA KUORON
KONSERTTI
SUOMEN ITSENÄISYYSJUHLAN MERKEISSÄ
DON HAALILLA
957 Broadview Avenue, Toronto, Ontario
Sunnuntaina, jouluk. 8 pnä, klo 4 ip.
ARVOKAS JA MONIPUOLINEN OHJELMA
Tervetuloa läheltä ja kaukaa!

MELODY MUSIIKKILIIKKEEN UUDEN KAUPAN
SUURAVAJAISET
NYT VAUHDIKKAASSA MENOSSA
Liike on nyt palvellut Sudburyn ja ympäristön väestöä 45 vuotta. Liikkeen perusti tunnettu suomalainen musiikkimies ja johtaja Jallu Hamari, joka myi liikkeen monivuotiselle myymämiehelleen George von Zubanille.
Lausumme sydämelliset kiitokset suomalaisille kannatuksesta menneiden vuosien aikana ja toivomme saavamme edelleen Teidän suosion.
ILMAISEKSI VUODEKSI PATTEREITA TRANSISTOR RADIOITTEN OSTAJILLE AVAJAISERIKOISUUTENA
Vierailkaa katsomassa monipuolista varastoa . . .
- KAIKENLAISIA ÄÄNILEVYJÄ, suomalaisiakin
- MUSIIKKIVIHKOJA JA -LEHTIÄ
- KAIKENLAISIA MUSIIKKI-INSTRUMENTTEJA
- MAGNETOFONIA (nauhoituskoneita), RADIOITA JA VÄRITELEVISIOITA

PITÄKÄÄ SILMÄLLÄ MYYNTIÄ JÄLKEEN AVAJAISTEN
MELODY MUSIC RADIO & TELEVISION LIMITED
104 Durham St. Puhelin 674-5261 Sudbury
(EI 9—23)